

Bondsreglement 2004

Colofon

Uitgave:

Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
Postbus 85396
3508 AJ Utrecht

Ontwerp en productie:

Drukkerij Zuidam&Uithof
Utrecht

Samenstelling:

KNHB

082004

© KNHB, Utrecht.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en / of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Het eigendom van het tekstbestand van het Bondsreglement berust bij het bondsbestuur van de KNHB. Wijzigingen in de tekst kunnen uitsluitend worden aangebracht na een daartoe strekkend, uit notulering door de secretaris blijkend besluit van het bondsbestuur.

Rabobank

Bondsreglement 2004

Inhoud

Bondsreglement

Inleiding en definities

Deel A

Algemene bepalingen en regels

A.1. Statuten en reglementen van de KNHB	14
1.1. Bij deelname aan wedstrijden in Nederland	14
1.2. Bij deelname aan wedstrijden in het buitenland	14
A.2. Organiseren van competities	14
2.1. Competities van bondsbestuur en districtsbesturen	14
2.2. Organisatievorm van competities	14
2.3. Leeftijdsgrenzen voor senioren- en juniorencompetities	15
2.4. Leeftijdsgrenzen voor veteranencompetities	15
2.5. Indelen van teams in de competities	16
2.6. Indelen van teams van een nieuwe vereniging	17
2.7. Indelen van teams bij samengaan van twee of meer verenigingen	17
A.3. Ranglijsten	17
3.1. Opmaken van ranglijsten; kampioenschappen; promotie en degradatie	17
3.2. Bepalen van de rangorde; puntentelling; doelsaldo	17
3.3. Beslissingen bij gelijk eindigen	18
A.4. Spelers	18
4.1. Gerechtigde en niet-gerechtigde spelers	18
4.2. Speelgerechtigdheid voor bonds- en districtscompetities	18
4.3. Maatregelen bij overtreding van regel A.4.1. of A.4.2.	19
A.5. Teambegeleiders	20
A.6. Wedstrijdaccommodaties	22
6.1. Accommodaties voor hockey	22
6.2. Accommodaties voor zaalhockey	22

A.7. Wedstrijdkleding en spelersuitrusting	23
7.1. Standaardkostuum	23
7.2. Verplichting tot het spelen in het standaardkostuum	23
7.3. Maatregelen bij op elkaar gelijkende kostuums of niet voldoen aan de regels	24
7.4. Spelersuitrusting bij hockey	24
7.5. Uitrusting wedstrijddeelnemers bij zaalhockey	24
7.6. Reclame op wedstrijdleding -uitrusting en kunstgrasvelden	25
7.7. Regeling 'reclame op wedstrijdtenue'	25
7.8. Sponsorovereenkomst	26
7.9. Handelen in strijd met de bepalingen voor 'reclame op wedstrijdleding'	26
A.8. Spelregels, wedstrijdleiding, protesten, scheidsrechters	27
8.1. Spelreglementen	27
8.2. Wedstrijdleiding	27
8.3. Protesten	27
8.4. Scheidsrechters	28
8.5. Bondsgedelegeerde	28
A.9. Maatregelen bij wangedrag	28
9.1. Verantwoordelijkheden van verenigingen en verenigingsleden	28
9.2. Wangedrag van wedstrijddeelnemers	28
9.3. Wangedrag van niet-wedstrijddeelnemers	29
A.10. Competities, toernooien, wedstrijden van verenigingen en met niet-KNHB-leden	29
10.1. Organiseren van competities en het doen gebruiken van spelaccommodaties door niet-leden	29
10.2. Organiseren van toernooien en wedstrijden en deelnemen aan wedstrijden van derden	30
A.11. Adresboek	31
11.1. Inhoud adresboek; inzenden gegevens; opgeven van wijzingen	31
11.2. Niet inzenden van gegevens of wijzigingen voor het adresboek	32
A.12. Gevallen waarin het bondsreglement niet voorziet	32

Deel B

Reglement voor de hockeycompetities

B.1. Hockeycompetities	33
1.1. Indeling van de hockeycompetities	33
1.2. Nationale kampioenschappen jeugd	33
1.3. Inschrijven voor de competities	33
1.4. Aanvang van de competities	34
1.5. Promotie-/degradatie-regelingen	34
1.6. Play-off-wedstrijden	34
1.7. Bekerwedstrijden	34
1.8. Terugtrekken van een team of van teams uit de competitie	34
B.2. Wedstrijdprogramma's hockey	35
2.1. Vaststellen wedstrijdprogramma's	35
2.2. Waar en wanneer worden de wedstrijden gespeeld?	35
2.3. Verplichting tot het spelen van vastgestelde wedstrijden	36
2.4. Vrijstelling van het spelen van wedstrijden	36
B.3. Vaststellen hockeywedstrijden	36
3.1. Plaats en veld van hockeywedstrijden	36
3.2. Verplichting voor standaardteams om competitie-, beker-, beslissings- en promotiewedstrijden te spelen op kunstgras	37
3.3. Regels voor verenigingen voor het vaststellen van wedstrijden op hun accommodatie	37
B.4. Aanvang van wedstrijden, aanwezigheid teams, begeleiders	37
4.1. Hoe laat begint een wedstrijd en wie moet dat weten?	37
4.2. Aanvangstijdstip van wedstrijden bij kunstlicht	38
4.3. Aanvangstijd van wedstrijden van standaardteams en topjeugdteams	38
4.4. Aanvangstijden van wedstrijden in nader aan te geven klassen/afdelingen	39
4.5. Aanvangstijd van een nader aan te geven wedstrijd	39
4.6. Wat gebeurt er bij het zich niet houden aan de aanvangstijden?	39
4.7. Aanwezigheid van teams op het vastgestelde aanvangstijdstip	39
4.8. Begeleider bij jeugdteams	40
4.9. Ballenjongens, -meisjes	40

B.5. Afgelasten van hockeywedstrijden	40
5.1. Wanneer en door wie kunnen wedstrijden worden afgelast?	40
5.2. Kennisgeven van afgelasten: aan wie en op welk moment?	40
5.3. Niet-nakomen van regels/afspraken bij afgelasting	41
5.4. Afgelasten van wedstrijden in de hoofdklasse dames en heren	41
B.6. Inhaalwedstrijden	42
6.1. Vaststellen inhaalwedstrijden	42
6.2. Verplichting tot omzetten en uitspelen van inhaalwedstrijden	42
6.3. Tijdstip van aankondiging omzetting door afgelasting	43
6.4. Waarschuwen van scheidsrechters bij een omzetting	43
6.5. Omzetting naar een ander bespeelbaar en beschikbaar veld	43
B.7. Beslissings- en promotiewedstrijden hockey	44
7.1. Plaats, datum, aanvangstijdstip en duur van beslissings- en promotiewedstrijden	44
7.2. Verkrijgen van een beslissing d.m.v. strafballen	44
B.8. Teams en spelers in bondswedstrijden hockey	45
8.1. Regeling uitgesloten spelers (veld)hockey	45
8.2. Opgave teams	45
- spelersopgave hoofd- en overgangsklasse	46
8.3. Landelijke competitie voor A-jeugdteams	47
8.4. In een hogere/lagere leeftijdscategorie spelen van jeugdspelers	47
8.5. Niet-gerechtigde jeugdspelers bij beslissingswedstrijden	47
8.6. Inzenden opgave teams per 1 november en 1 maart	48
8.7. Dispensatiemogelijkheden	48
8.8. Het doen van een verkeerde opgave	49
8.9. Sancties op het uitkomen van niet-gerechtigde en uitgesloten spelers	49
8.10. Afgelastingen bij wedstrijden in de Landelijke A en IDC competities	49
B.9. Wedstrijdformulieren	49
9.1. Invullen en inzenden	49
9.2. Vermelden van namen van spelers en teambegeleiders	50
9.3. Berichtgeving over niet-gespeelde wedstrijden	51
9.4. Niet (tijdig) inzenden en onjuist/onleesbaar of niet-volledig invullen van wedstrijdformulieren	51

B.10. Onregelmatigheden rond bondswedstrijden hockey	51
10.1. Niet opkomen en wedstrijd niet aanvangen	51
10.2. Voor tweede maal niet opkomen of wedstrijd niet aanvangen	52
10.3. Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door de scheidsrechters	52
10.4. Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door een team	53
10.5. Wat gebeurt er met een voortijdig afgebroken wedstrijd?	53
10.6. Wat gebeurt er met een team dat voor de tweede maal weigert een wedstrijd voort te zetten?	54
10.7. Een niet-ordelijk verlopen hockeywedstrijd	54

Deel C

Reglement voor de zaalhockeycompetities

C.1. Zaalhockeycompetities	56
1.1. Zaalhockeyperiode	56
1.2. Indeling van de zaalhockeycompetities	56
1.3. Nationale kampioenschappen	56
1.4. Inschrijven voor de zaalhockeycompetities	56
1.5. Indeling van teams en promotie-/degradatie-regeling	57
1.6. Terugtrekken van een team of van teams uit de competitie	57
C.2. Wedstrijdprogramma's zaalhockey	57
2.1. Vaststelling en publicatie van wedstrijd-programma's	57
2.2. Wanneer en waar worden zaalhockeywedstrijden gespeeld?	57
2.3. Verplichting tot het spelen van vastgestelde wedstrijden	58
C.3. Organisatie van de leiding in de zaal tijdens een wedstrijd	58
3.1. Aanwijzen zaalleider	58
3.2. Taken zaalleider	58
3.3. Begeleider bij jeugdteams	59
C.4. Bondswedstrijden zaalhockey	59
4.1. Plaats, dag en tijdstip van aanvang van wedstrijden	59
4.2. Wijzigingen op plaats, dag en aanvangstijdstip van een wedstrijd	59
4.3. Aanwezigheid van teams op het vastgestelde aanvangstijdstip	59
4.4. Melden teams en scheidsrechters	60

4.5.	Rustperiode voor een team tussen twee wedstrijden op één dag	60
4.6.	Wedstrijdduur bij zaalhockey	60
4.7.	'Uitspelen' van strafcorners en strafballen	61
C.5.	Afgelasten van zaalhockeywedstrijden	61
5.1.	Bevoegdheid tot afgelasten	61
5.2.	Kennisgeving van afgelasting	62
5.3.	Opnieuw vaststellen van afgelaste wedstrijden	62
C.6.	Beslissingswedstrijden bij zaalhockey	62
6.1.	Vaststellen van een beslissingswedstrijd	62
6.2.	Verkrijgen van een beslissing d.m.v. strafballen	62
C.7.	Teams en spelers in bondswedstrijden zaalhockey	62
7.1.	Zaalhockey bij een andere vereniging	62
7.2.	Regeling uitgesloten spelers zaalhockey	63
7.3.	Opgave teams - spelersopgave hoofd- en overgangsklasse	64
7.4.	In een hogere/lagere leeftijdscategorie spelen van jeugdspelers	65
7.5.	Inzenden opgave teams per 1 december	65
7.6.	Dispensatiemogelijkheden	66
7.7.	Het doen van een verkeerde opgave	66
7.8.	Sancties op het uitkomen van niet-gerechtigd en 'uitgesloten' spelers	66
C.8.	Teamformulieren en zaalleidingsformulier	66
8.1.	Invullen en inleveren teamformulieren	66
8.2.	Vermelden van namen van spelers en teambegeleiders op teamformulieren	67
8.3.	Berichtgeving over niet-gespeelde wedstrijden	67
8.4.	Niet, onvolledig of onjuist invullen en niet tijdig inleveren/inzenden van team- en zaalleidingsformulieren	67
C.9.	Onregelmatigheden rond bondswedstrijden zaalhockey	68
9.1.	Niet opkomen	68
9.2.	Voor de tweede keer niet opkomen	68
9.3.	Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door de scheidsrechters	68
9.4.	Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door een team	69
9.5.	Een niet-ordelijk verlopen zaalhockeywedstrijd	70

Deel D

Bondsregels voor accommodaties bij hockey en zaalhockey

D.1. Speelveld(en) en kleedgelegenheden bij (veld)hockey	71
1.1. Aanwezigheid hockeyveld(en) en kleedgelegenheden	71
1.2. Keuringen	71
1.3. Ontheffing van accommodatie-eisen	71
1.4. Benodigd aantal speelvelden	71
1.5. Niet (meer) voldoen aan de verhouding tussen aantal velden en aantal normteams	72
1.6. Beschikbaarheid speelveld en kleedgelegenheden op wedstrijddagen	72
1.7. Veldafzetting; plaatsen van teambanken en dug-outs	73
1.8. Spelen van competitiewedstrijden op kunstgras	74
1.9. Spelen van competitiewedstrijden bij kunstlicht	74
D.2. Speelveld(en) en kleedgelegenheden bij zaalhockey	74
2.1. Eisen waaraan een zaalhockeyaccommodatie dient te voldoen	74
2.2. Ontheffing van accommodatie-eisen	75
2.3. Beschikbaarheid speelveld en kleedgelegenheden op wedstrijddagen	75
D.3. Voorzieningen in en rond accommodaties	76
3.1. Maatregelen voor verlenen van hulp bij ongevallen	76
3.2. Sportverbanddozen	76
3.3. Brancard	77
3.4. Gegevens diensthebbende arts en ambulance	77
3.5. Vrije toegang ambulance of arts	77

Deel E

Bondsregels voor de wedstrijdleiding

E.1. Organisatie van de wedstrijdleiding	78
1.1. Aanwijzen van wedstrijdleiding	78
1.2. Scheidsrechters	78
1.3. Scheidsrechters bij een vereniging	79
1.4. Uitgangspunten voor het aanwijzen van scheidsrechters bij wedstrijden	79
1.5. Aanwijzen van scheidsrechters door verenigingen bij wedstrijden in (veld)hockeycompetities	80
1.6. Aanwijzen van scheidsrechters door verenigingen bij wedstrijden in zaalhockeycompetities	80

E.2. Scheidsrechters in wedstrijden	80
2.1. Bevoegdheden van scheidsrechters	80
2.2. Kleding van scheidsrechters	81
2.3. Bijzondere situaties rond wedstrijdleiding	81
2.4. Tonen van de bevoegdheidsverklaring (scheids-rechterkaart) door scheidsrechters	82
2.5. Wedstrijd bij afwezigheid van bevoegde scheids-rechters	82
2.6. Reiskostenvergoeding voor scheidsrechters	83
E.3. Protesten	84
3.1. Mogelijkheid tot indienen van een protest	84
3.2. Door wie kan hoe en waar een protest worden ingediend?	84
3.3. Welke gegevens dient het protest te omvatten?	84
3.4. Protesten betreffende het speelveld	85
3.5. Protesten bij het in geding zijn van een strafbal	85
3.6. Wijze van behandeling door de protestcommissie	85
3.7. Bekendmaking van de uitspraak van de protestcommissie	86
3.8. Restitutie protestgelden	86

Deel F

Maatregelen wegens wangedrag rond wedstrijden

F.1. Maatregelen tegen wedstrijddeelnemers	87
1.1. Maatregelen wegens ruw/gevaarlijk spel of wangedrag	87
1.2. Vermelding op wedstrijdformulieren	87
1.3. Officiële waarschuwing ('groene kaart')	88
1.4. Tijdelijk uit het veld zenden ('gele kaart')	88
1.5. Definitief uit het veld zenden ('rode kaart')	89
1.6. Strafprocedure bij rode kaart wegens verbaal wangedrag	89
1.7. Strafprocedure bij rode kaart wegens fysiek wangedrag	90
1.8. Tenuitvoerlegging van een straf	90
F.2. Wangedrag van niet-wedstrijddeelnemers	90

Bondsreglement van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

Inleiding

In dit bondsreglement worden, op basis van artikel 36 van het Huishoudelijk Reglement van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond, de voorschriften gegeven voor:

- a. de organisatie van wedstrijden en competities en alles wat daarmee samenhangt;
- b. de arbitrage bij wedstrijden en alles wat daarmee samenhangt;
- c. de uitoefening van bevoegdheden van het bondsbestuur en de districtsbesturen in het kader van de competities;
- d. de werkwijze van andere besturen en commissie van de hockeybond, voor zover het wedstrijden, competities en arbitrage bij wedstrijden betreft.

Dit bondsreglement vervangt eerdere uitgaven en treedt in werking op 1 augustus 2004.

Voor het gemak van de gebruiker zijn in de tekst van dit bondsreglement bij daarvoor in aanmerking komende onderwerpen de geldende bepalingen van de Statuten en van het Huishoudelijk Reglement van de hockeybond eveneens weergegeven.

Definities

In dit bondsreglement wordt verstaan onder:

1. ‘hockeybond’: de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond;
2. ‘bondsbestuur’: het bestuur van de hockeybond;
3. ‘district’: de door geografische grenzen afgebakende bestuurseenheden binnen de hockeybond, te weten; het district Zuid-Holland, het district Noord-Holland, het district Midden Nederland, het district Zuid Nederland, het district Oost Nederland en het district Noord Nederland;
4. ‘districtsbestuur’: het bestuur van een district;
5. ‘vereniging’: een lid van de hockeybond als bedoeld in artikel 6 lid 2 van de statuten of artikel 6 lid 3 letters c en g van de statuten;
6. ‘verenigingslid’: een persoon als bedoeld in artikel 6 lid 2 of artikel 6 lid 3 letter e van de statuten, die krachtens het lidmaatschap van een vereniging tevens lid van de hockeybond is;
7. ‘commissie arbitrage (CA)’: de bondscommissie die krachtens artikel 25 van het huishoudelijk reglement op bondsniveau de aangelegenheden rond spelreglementen, wedstrijdleiding en scheidsrechters verzorgt;
8. ‘districtscommissie arbitrage (DCA)’: de commissie die in een district de aangelegenheden rond wedstrijdleiding en scheidsrechters verzorgt;

9. 'protestcommissie': de bestuurscommissie die krachtens artikel 27 van het huishoudelijk reglement oordeelt over geschillen rond het toepassen of uitleggen van de spelreglementen tijdens competitiewedstrijden;
10. 'commissie bedrijfshockey': commissie die krachtens artikel 29 van het huishoudelijk reglement het bondsbestuur adviseert over zaken die bedrijfshockey betreffende;
11. 'tuchtcommissie': de statutaire commissie die op grond van artikel 36 van de statuten oordeelt over een vermeend handelen of nalaten in strijd met de reglementen door een (verenigings)lid of teambegeleider;
12. 'bonds bureau': het bureau als bedoeld in artikel 17 van de statuten, dat de werkzaamheden van de hockeybond ondersteunt;
13. 'officieel orgaan': het voor de officiële mededelingen van de hockeybond in gebruik zijnde gedeelte van het sporttijdschrift Hockey Magazine en/of vanwege de hockeybond of een district uit te geven nieuwsbrieven en officiële mededelingenbladen en/of aan de vereniging gezonden computer-output.
14. 'seizoen': de tijdsperiode, op 1 juli beginnend en op 30 juni daaropvolgend eindigend, waarin de door de hockeybond of een district georganiseerde competities worden gespeeld;
15. 'competitieseizoen': de periode waarin door het bondsbestuur dan wel een districtsbestuur speeldagen voor bekerwedstrijden, competitiewedstrijden veld- en zaalhockey, play-offs, promotie-degradatiewedstrijden, nationale kampioenschappen en beslissingswedstrijden worden vastgesteld.
16. 'bondswedstrijd': een door de hockeybond of een district georganiseerde, uitgeschreven en/of vastgestelde wedstrijd hockey of zaalhockey;
17. 'competities': door de hockeybond of een district uitgeschreven of goedgekeurde reeksen van wedstrijden van een vast aantal teams, te spelen over een bepaalde periode volgens daartoe strekkende voorschriften met betrekking tot de organisatie, het programma, het puntensysteem en de eindrangschikking en alles wat daarmee samenhangt;
18. 'bondscompetitie': een door het bondsbestuur georganiseerde en/of gecontroleerde competitie;
19. 'districtscompetitie': een door een districtsbestuur georganiseerde en/of gecontroleerde competitie;
20. 'interdistrictscompetitie': districtoverschrijdende competities tussen teams van verenigingen uit twee of meer verschillende districten;
21. 'landelijke A-competitie': landelijke competitie tussen A-teams van verenigingen uit alle zes districten;
22. 'bedrijfshockeycompetitie': alle reeksen van hockeywedstrijden waaraan kan worden deelgenomen door bedrijven, beroepsgroepen en andere groepen van personen, die worden georganiseerd door een bij de KNHB aangesloten vereniging, dan wel door een stichting die zich het organiseren van een bedrijfshockeycompetitie ten doel stelt, dan wel door een natuurlijk persoon, dan wel door enig ander rechtspersoon

23. 'studentenvereniging': een vereniging die geen jeugdleden heeft én waarvan de leden niet alleen contributie moeten betalen aan de vereniging zelf, maar ook in het bezit moeten zijn van een sportkaart van het universitair sportcentrum ter plaatse om gebruik te mogen maken van de velden.
24. 'competitie leider': de functionaris die in het bondsbestuur respectievelijk een districtsbestuur de verantwoordelijkheid draagt voor de portefeuille competitiezaken;
25. 'toernooien': reeksen van wedstrijden tussen twee of meer teams, te spelen in een bepaalde periode volgens daartoe strekkende voorschriften;
26. 'team': de aan een wedstrijd deelnemende combinatie van spelers van een vereniging of van de hockeybond;
27. 'spelers': de personen die behoren tot een van de teams en die uitkomen in een wedstrijd hockey of zaalhockey;
28. 'uitkomen': onder uitkomen wordt ook verstaan het vermeld zijn op het wedstrijdformulier
29. 'teambegeleiders': de personen die aan een team zijn toegevoegd voor het verlenen van speltactisch advies en/of (para-)medische ondersteuning (coaching en verzorging) aan de spelers;
30. 'teamleider': de persoon die namens een vereniging is toegevoegd aan een jeugdteam en die tijdens een wedstrijd verantwoordelijkheid draagt voor het gedrag van de spelers;
31. 'spelregels': het samenstel van voor de beoefening van hockey of zaalhockey in wedstrijdvorm vastgelegde speel- en gedragsregels;
32. 'wedstrijdleiding': het leiden van wedstrijden hockey of zaalhockey door toepassing van de spelregels;
33. 'scheidsrechter': een met de wedstrijdleiding in een wedstrijd hockey of zaalhockey belaste persoon;
34. 'accommodatie': het geheel van speelveld, met bijbehorende faciliteiten, en kleedgelegenheid, in gebruik bij wedstrijden hockey of zaalhockey.
35. 'tuchtreglement': een reglement, waarin de tuchtprocedure op grond van vermeend handelen in strijd met de bepalingen als omschreven in artikel 36 lid 1 van de statuten wordt beschreven.

Deel A

Algemene regels en bepalingen

A.1. Statuten en reglementen van de KNHB

1.1. Bij deelname aan wedstrijden in Nederland

Alle deelnemers aan een door de hockeybond, een district of een vereniging georganiseerde competitie, wedstrijdreeks, toernooi of wedstrijd, zijn door hun deelnemen onderworpen aan de statuten en reglementen van de hockeybond.

1.2 Bij deelname aan wedstrijden in het buitenland

De leden van de hockeybond, zowel verenigingen als verenigingsleden, zijn ook bij deelnemen aan wedstrijden in het buitenland onderworpen aan de statuten en reglementen van de hockeybond.

A.2. Organiseren van competities

2.1. Competities van bondsbestuur en districtbesturen

1. Het bondsbestuur en de districtsbesturen organiseren competities hockey en zaalhockey voor teams van de verenigingen.
2. Elk seizoen worden competities hockey en zaalhockey georganiseerd voor:
 - a. standaardteams van dames en van heren;
 - b. reserveteams van dames en van heren;
 - c. veteranenteams van dames en van heren;
 - d. jeugdteams van meisjes en van jongens.
3. Naast de onder 2. genoemde jaarlijkse competities kunnen het bondsbestuur en/of de districtsbesturen andere competities en/of wedstrijdreeksen organiseren.

2.2. Organisatievorm van competities

1. Competities kennen een indeling met klassen en daarbinnen afdelingen; de aan de competitie deelnemende teams worden binnen die klassen en afdelingen ingedeeld.
2. De door het bondsbestuur georganiseerde competities worden aangeduid als 'bondscompetities', de door een districtbestuur georganiseerde competities als 'districtscompetities'.
3. Voor elk van de klassen/afdelingen van een competitie wordt een programma vastgesteld van wedstrijden die de ingedeelde teams tegen elkaar zullen spelen.

4. De resultaten van wedstrijden in competities worden verwerkt in ranglijsten, op basis waarvan volgens tevoren te bepalen en bekend te maken regels kampioenschappen worden toegekend en beslissingen over promotie en degradatie van teams in die competitie worden genomen.

2.3. Leeftijdsgrenzen voor de senioren-en juniorencompetities

De leeftijdsgrenzen voor senioren en junioren, ingedeeld naar categorieën, zijn vastgesteld in artikel 8.1. van het huishoudelijk reglement van de bond.

Bepaald is:

Leden die voor 1 oktober van het lopende bondsjaar:

- a. 18 jaar of ouder zijn: zijn senioren;
- b. 16 jaar of ouder zijn, doch nog geen 18 jaar: zijn junioren A;
- c. 14 jaar of ouder zijn, doch nog geen 16 jaar: zijn junioren B;
- d. 12 jaar of ouder zijn, doch nog geen 14 jaar: zijn junioren C;
- e. 10 jaar of ouder zijn, doch nog geen 12 jaar: zijn junioren D;
- f. nog geen 10 jaar zijn: zijn junioren E.

Leden die nog geen 8 jaar zijn worden aangeduid als F-jeugd.

2.4. Leeftijdsgrenzen voor veteranencompetities

1. Voor de competities voor heren veteranenteams geldt dat de deelnemers op 1 oktober van het lopende seizoen tenminste 35 jaar moeten zijn. Gedurende een competitie seizoen mogen echter per team maximaal twee spelers, die de leeftijd van 35 jaar nog niet hebben bereikt, maar tenminste 30 jaar zijn op 1 oktober in competitiewedstrijden van dit team uitkomen. De districtsbesturen kunnen echter voor de door hen georganiseerde veteranen-competities ten aanzien van leeftijden andere bepalingen vaststellen. (zie de regels B.1.1. lid c. en C.1.2. lid c.).
2. Voor de competities voor heren L-veteranenteams geldt dat de deelnemers op 1 oktober van het lopende seizoen tenminste 50 jaar moeten zijn. Gedurende een competitie seizoen mogen echter per team maximaal vier spelers, die de leeftijd van 50 jaar nog niet hebben bereikt, maar tenminste 45 jaar zijn op 1 oktober in competitiewedstrijden van dit team uitkomen. De districtsbesturen kunnen echter voor de door hen georganiseerde veteranencompetities ten aanzien van leeftijden andere bepalingen vaststellen. (zie de regels B.1.1. lid c en C.1.2. lid c).
3. Voor de competities voor heren LX-veteranenteams geldt dat de deelnemers op 1 oktober van het lopende seizoen tenminste 55 jaar moeten zijn. Gedurende een competitie seizoen mogen echter per team maximaal vier spelers, die de leeftijd van 55 jaar nog niet hebben bereikt, maar tenminste 50 jaar zijn op 1 oktober in competitie-

wedstrijden van dit team uitkomen. De districtsbesturen kunnen echter voor de door hen georganiseerde veteranencompetities ten aanzien van leeftijden andere bepalingen vaststellen. (zie de regels B.1.1.1. lid c en C.1.2. lid c.).

4. Voor de competities voor dames veteranenteams geldt dat de deelnemers op 1 oktober van het lopende seizoen tenminste 30 jaar moeten zijn. Gedurende een competitie seizoen mogen echter per team maximaal twee spelers, die de leeftijd van 30 jaar nog niet hebben bereikt, maar tenminste 27 jaar zijn op 1 oktober in competitiewedstrijden van dit team uitkomen. De districtsbesturen kunnen echter voor de door hen georganiseerde veteranencompetities ten aanzien van leeftijden andere bepalingen vaststellen. (zie de regels B.1.1.1. lid c en C.1.2. lid c).

2.5. Indeling van teams in de competities

1. In de competities voor senioren worden de teams ingedeeld in klassen (met afdelingen) op basis van de klassering na afloop van de voorafgaande competities na promotie respectievelijk degradatie.
2. In de competities voor veteranen worden de teams ingedeeld in klassen (met afdelingen) al dan niet op basis van de klassering na afloop van de voorafgaande competities, na promotie respectievelijk degradatie.
3. In de competities voor junioren worden de teams ingedeeld in klassen (met afdelingen) naar de respectieve leeftijdscategorieën, al dan niet op basis van de klassering na afloop van de voorafgaande competities, na promotie respectievelijk degradatie.
4. Ingeval van uitbreiding van het aantal teams van een vereniging zullen de nieuwe teams worden ingedeeld in:
 - a. als het een standaardteam betreft: de laagste klasse voor standaardteams;
 - b. als het een reserveteam betreft: de laagste klasse voor reserve-teams;
 - c. als het een veteranenteam betreft: de laagste klasse voor veteranenteams;
 - d. als het een jeugdteam betreft: de daarvoor bestemde leeftijdscategorie.
5. Als een vereniging of een team één of meer seizoenen niet uitkomt in een competitie worden de teams van die vereniging, dan wel het betreffende team bij opnieuw deelnemen aan de competitie ingedeeld als nieuw team in de laagste standaard- of reserveklasse.

2.6. Indelen van teams van een nieuwe vereniging

Van een vereniging die zich voor de eerste maal met teams inschrijft voor de competities worden de teams ingedeeld in de laagste klasse voor standaard-, reserve- en veteranenteams en voor wat betreft jeugdteams naar leeftijdscategorie.

2.7. Indelen van teams bij samengaan van twee of meer verenigingen

1. Bij samengaan van twee of meer verenigingen in één vereniging worden de standaardteams van de nieuw gevormde vereniging ingedeeld in de hoogste klasse waarin de betreffende standaardteams na afloop van de voorafgaande competities waren geklasseerd, na promotie respectievelijk degradatie.
2. De reserveteams en de veteranenteams blijven ingedeeld in de klasse waarin de betreffende teams na afloop van de voorafgaande competities waren geklasseerd, na promotie respectievelijk degradatie.
3. De jeugdteams van de samengegane verenigingen blijven ingedeeld in de klassen naar de diverse leeftijdscategorieën, al dan niet op basis van de klassering na afloop van de voorafgaande competities, na promotie respectievelijk degradatie.

A.3. Ranglijsten

3.1. Opmaken ranglijsten; kampioenschappen; promotie en degradatie

De resultaten van wedstrijden in competities worden verwerkt in ranglijsten, op basis waarvan volgens tevoren te bepalen en bekend te maken regels kampioenschappen worden toegekend en beslissingen over promotie en degradatie van teams in die competitie worden genomen.

3.2. Bepalen van de rangorde; puntentelling; doelsaldo

1. Voor het opmaken van de ranglijst in een competitie geldt dat per wedstrijd van die competitie wedstrijdpunten worden toegekend en dat de rangorde van de deelnemende teams wordt bepaald op grond van de door elk team op enig moment van de competitie behaalde wedstrijdpunten. Voor toekenning van wedstrijdpunten per wedstrijd geldt het volgende:
 - a. de winnaar van een wedstrijd krijgt 3 wedstrijdpunten;
 - b. de verliezer van een wedstrijd krijgt 0 wedstrijdpunten;
 - c. bij een gelijk spel krijgt elk van de twee teams 1 wedstrijdpunt.
2. Indien twee of meer teams een gelijk aantal wedstrijdpunten hebben behaald is het hoogste aantal gewonnen wedstrijden bepalend voor de ranglijst in een competitie.

3. Voor de ranglijst in een competitie wordt voorts rekening gehouden met het doelsaldo; hiermee wordt bedoeld het aantal gemaakte doelpunten 'vóór' minus het aantal doelpunten 'tegen' in één en dezelfde competitie.
4. Indien twee of meer teams in één en dezelfde competitie een gelijk aantal wedstrijdpunten hebben behaald, zal het hoogste doelsaldo van alle wedstrijden uit die competitie plaatsbepalend zijn. Is dit doelsaldo gelijk, dan wordt de rangorde bepaald door het aantal doelpunten 'vóór' per team.
5. Indien dit aantal doelpunten 'vóór' per team gelijk is, wordt de rangorde bepaald door het cumulatief resultaat van de wedstrijden die de gelijk geëindigden, in één en dezelfde competitie, onderling hebben gespeeld.

3.3. Beslissingen bij gelijk eindigen

Indien voor de eindrangschikking op grond van deze regels en telsom geen beslissing is verkregen, terwijl een beslissing in verband met promotie, degradatie of het bepalen van het kampioenschap noodzakelijk is, zal, tenzij een andere specifieke regeling is getroffen, voor de betrokken teams op een daarvoor door het bondsbestuur of het betrokken districtsbestuur aan te wijzen terrein een beslissingswedstrijd worden vastgesteld.

A.4. Spelers

4.1. Gerechtigde en niet-gerechtigde spelers

1. Voor een vereniging mogen in de door de hockeybond of een district georganiseerde competities en/of wedstrijdreeksen uitsluitend leden van die vereniging/verenigingsleden van de KNHB uitkomen.
2. Ten aanzien van een tot deelnemen aan een competitie gerechtigde speler kan volgens artikel 36 van de Statuten worden bepaald dat hem het recht om deel te nemen aan een of meer wedstrijden van die competitie wordt ontnomen.

4.2. Speelgerechtigdheid voor bonds- en districtscompetities

1. Een speler is gedurende een competitie seizoen slechts voor één vereniging tegelijkertijd speelgerechtigd voor door de hockeybond of een district georganiseerde competities en/of wedstrijdreeksen, behoudens hierna te geven overgangsregelingen en uitzonderingen.
2. Overgang van een speler naar een andere vereniging beëindigt de speelgerechtigdheid van de speler bij de te verlaten vereniging. Zowel de door de speler te verlaten vereniging als de ontvangende

vereniging zijn verplicht de betreffende speler onverwijld volgens de bepalingen van regel B.8., respectievelijk C.7 af te voeren van c.q. op te nemen in de opgave van teams, die de verenigingen voor de betreffende competities of wedstrijdreeksen hebben gedaan.

De overgang kan voorts alleen geschieden als de betrokkene aan zijn financiële verplichtingen bij de te verlaten vereniging heeft voldaan, hetgeen dient te blijken uit een door de speler bij de aanmelding bij de nieuwe vereniging over te leggen schriftelijke verklaring van de te verlaten vereniging.

3. Voor uitkomen in zaalhockeycompetities en -wedstrijden kan van het in 4.2.1. bepaalde ontheffing worden verleend. De hiervoor geldende regels zijn vervat in deel C van dit bondsreglement (Reglement zaalhockey), onder regel C.1.
4. Spelers die in een competitie seizoen niet zijn uitgekomen in een standaardteam (1e heren- of 1e damesteam) van een vereniging, worden bij overgang naar een andere vereniging zonder meer speelgerechtigd voor teams van die vereniging. Het bestuur van de vereniging waar een speler zich aanmeldt, dient er zich bij het bestuur van de vereniging die door de speler wordt verlaten van te vergewissen of de speler is uitgekomen voor hun standaardteam (1e heren- of 1e damesteam).
5. Voor spelers die tijdens een competitie seizoen zijn vermeld op het wedstrijdformulier van door de hockeybond vastgestelde wedstrijden (of een gedeelte daarvan) van een standaardteam (1e heren- of damesteam), geldt dat na de eerste competitiedag het uitkomen voor een standaardteam van een andere vereniging of invallen bij wedstrijden van een dergelijk team niet is toegestaan.
Onder uitkomen wordt ook verstaan het vermeld zijn op het wedstrijdformulier.
6. Het bondsbestuur kan van deze bepalingen in zeer uitzonderlijke omstandigheden dispensatie verlenen, maar dit geschiedt uitsluitend in het geval dat de tweede helft van de competitie van het betrokken team van de (nieuwe) vereniging nog niet is begonnen.

4.3. Maatregelen bij overtreding van regel A.4.1. (gerechtigde spelers) of A.4.2. (speelgerechtigdheid voor competities)

1. Aan een vereniging waarvan in een team één of meer niet-gerechtigde spelers, zoals genoemd onder regel A.4.1. en A.4.2. en zoals vermeld in het tuchtreglement, zijn uitgekomen kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00 per wedstrijd, ongeacht het aantal niet speelgerechtigde spelers.

2. a. Aan een team, waarin één of meer op grond van deze regel niet-gerechtigde spelers zijn uitgekomen, worden 3 wedstrijdpunten per wedstrijd in mindering gebracht, ongeacht het aantal niet-gerechtigde spelers.
- b. Het bondsbestuur en een districtsbestuur hebben de bevoegdheid aan een team waarin herhaaldelijk dezelfde niet-gerechtigde speler is uitgekomen voor dat team van het bepaalde in artikel A.4.3.2a af te wijken; in ieder geval worden 3 wedstrijdpunten in mindering gebracht.
3. Een door het bondsbestuur of een districtsbestuur vastgestelde wedstrijd waarin een niet-gerechtigde speler is uitgekomen, wordt in de regel opnieuw vastgesteld. De niet in overtreding zijnde vereniging kan het bondsbestuur dan wel het districtsbestuur echter verzoeken te besluiten de uitslag van de oorspronkelijke wedstrijd te handhaven.
4. De vereniging waarvoor de niet-gerechtigde speler is uitgekomen, dient bij het spelen van de opnieuw vastgestelde wedstrijd aan haar tegenpartij de reiskosten van de spelers te vergoeden, op basis van de kosten van openbaar vervoer tussen de plaats van de ontvangende en die van de bezoekende vereniging.
5. De vereniging waarvoor de niet-gerechtigde speler is uitgekomen, dient, indien van bondswegen voor het leiden van de wedstrijd scheidsrechters zijn aangewezen, aan de hockeybond de reiskosten van deze scheidsrechters te vergoeden, op basis van openbaar vervoer tussen de plaats waar de wedstrijd werd gespeeld en de woonplaats van elk der scheidsrechters.
6. Het melden van een speler, die om één van de redenen genoemd in hoofdstuk A.4. of zoals om redenen vermeld in het tuchtreglement, niet gerechtigd is om in een bepaald elftal uit te komen, moet binnen 10 dagen na de wedstrijd, waarin de overtreding is begaan, schriftelijk op het bondsbureau zijn ontvangen. Deze melding kan geschieden via het wedstrijdformulier én via een schrijven van het bestuur van de vereniging waartegen de overtreding is begaan.

A.5. Teambegeleiders

1. Een vereniging kan bij een wedstrijd hockey of zaalhockey aan een team één maar maximaal vier personen, als begeleiders toevoegen, die gedurende die wedstrijd de spelers en wisselers van dat team met speltactisch advies en/of (para-)medische hulp (coaching en verzorging) mogen ondersteunen.

2. Gedurende een wedstrijd is de plaats voor aangewezen teambegeleiders de bij het speelveld (al of niet in een dug out) geplaatste bank van hun team. Zij mogen vanaf die bank de spelers aanwijzingen en in voorkomend geval (para-)medische hulp geven. Maar zij mogen gedurende de wedstrijd niet dan na van de scheidsrechter(s) verkregen toestemming in het speelveld komen en zij mogen niet door het geven van aanwijzingen of door hun gedrag aanleiding geven tot moeilijkheden, zulks ter beoordeling van de scheidsrechters die de wedstrijd leiden.
3. Door het aanvaarden van zo'n functie, dan wel het gevolg geven aan een aanwijzing als teambegeleider aanvaardt de betrokkene de verplichting tot het naleven van de bepalingen van de reglementen van de hockeybond.
4. Als een teambegeleider zich voor of tijdens een wedstrijd onjuist gedraagt kan een scheidsrechter die de wedstrijd leidt hem bestraffen met:
 - a. een vermaning (geen kaart);
 - b. een officiële waarschuwing ('groene kaart');
 - c. tijdelijke ontzegging van het recht vanaf de team bank te coachen/verzorgen voor ten minste 10 minuten ('gele kaart');
 - d. ontzegging van het recht vanaf de teambank te coachen/verzorgen voor de resterende duur van de wedstrijd ('rode kaart').
5. Bij bondswedstrijden hockey moet degene aan wie het recht vanaf de teambank te coachen/verzorgen tijdelijk wordt ontzegd, buiten de veldafzetting gaan en moet degene die dat recht voor de resterende duur van de wedstrijd wordt ontzegd, zich uit de omgeving van het speelveld verwijderen.
6. Bij bondswedstrijden zaalhockey moet de tijdelijk van de teambank verwijderde teambegeleider naar de tribune of een andere plaats voor toeschouwers gaan en moet de definitief verwijderde teambegeleider uit de omgeving van het speelveld weggaan (eventueel uit de zaal).
7. Een teambegeleider aan wie tijdens een wedstrijd het recht om vanaf de teambank te coachen/verzorgen is ontzegd ('gele' dan wel 'rode' kaart), mag tijdens die wedstrijd ook niet als speler aan de wedstrijd (gaan) deelnemen.
8. Een van de teambank of het speelveld verwijderde teambegeleider dient in voorkomend geval wel in staat te worden gesteld een speler (para-)medische verzorging te geven.

A.6. Wedstrijdaccommodaties

6.1. Accommodaties voor hockey

1. Wedstrijden veldhockey worden uitsluitend gespeeld op tevoren door de hockeybond goedgekeurde hockeyvelden van gras of kunstgras. De nadere specificaties voor de te gebruiken hockeyvelden en de wijze waarop velden worden gekeurd, worden behandeld in deel D (Accommodaties) van dit bondsreglement.
2. Bij gebruik voor wedstrijden in de competities van standaardteams heren respectievelijk dames moet een hockeyveld omgeven zijn door een veldafzetting, volgens in deel D van dit bondsreglement gegeven specificaties. Binnen deze veldafzetting dienen, naar verkiezing al of niet in 'dug outs', banken voor de spelers, wisselers en officiële teambegeleiders van de twee teams te zijn geplaatst.
3. In de nabije omgeving van voor wedstrijden te gebruiken hockeyvelden dient voldoende kled- en wasgelegenheid voor de wedstrijd-deelnemers beschikbaar te zijn. Nadere specificaties voor deze onderdelen van de accommodatie worden gegeven in deel D (Accommodaties) van dit bondsreglement.

6.2. Accommodaties voor zaalhockey

1. Zaalhockeywedstrijden worden uitsluitend gespeeld op door de hockeybond goedgekeurde zaalhockeyvelden in sportzalen of -hallen. De nadere specificaties voor de te gebruiken zaalhockeyvelden en de wijze van keuring worden gegeven in deel D (Accommodaties) van dit bondsreglement.
2. Bij gebruik voor competitiewedstrijden moeten bij een zaalhockeyveld banken voor de spelers, wisselers en officiële teambegeleiders van de twee teams zijn geplaatst.
3. Voorts dienen bij wedstrijden nabij het speelveld een strafbank en een (wedstrijd)tafel met zitgelegenheid voor de zaalleider en/of de tijdopnemer te zijn geplaatst. Ook dient nabij het speelveld een scorebord aanwezig te zijn, dat vanaf de wedstrijdtafel kan worden bediend.
4. In de nabije omgeving van een voor wedstrijden te gebruiken zaalhockeyveld dient voldoende kled- en wasgelegenheid voor de wedstrijd-deelnemers beschikbaar te zijn. Nadere specificaties voor deze onderdelen van de accommodatie worden gegeven in deel D (Accommodaties) van dit bondsreglement.

A.7. Wedstrijdkleding en spelersuitrusting

7.1. Standaardkostuum

1. Een vereniging dient, conform de bepalingen in het huishoudelijk reglement, een kleurencombinatie te kiezen voor een standaardkostuum (shirt/blouse; broek/rok; kousen) dat door haar spelers tijdens bondswedstrijden zal worden gedragen. De gegevens omtrent het standaardkostuum van de teams van een vereniging worden jaarlijks gepubliceerd in het Adresboek van de hockeybond (zie regel A.11.).
2. Een vereniging mag in het standaardkostuum geen wijziging brengen, dan na verkregen toestemming van het bondsbestuur, gehoord het districtsbestuur.
3. Aan een vereniging die dit verbod overtreedt, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

7.2. Verplichting tot het spelen in het standaardkostuum

1. De spelers van de teams van een vereniging zijn verplicht de bondswedstrijden veldhockey of zaalhockey in het standaardkostuum te spelen. Het bondsbestuur kan, op daartoe vooraf door de vereniging gedaan verzoek, hiervan ontheffing verlenen voor de spelers van een team van een vereniging dat speelt in de standaardklasse dames dan wel heren of in een (landelijke of interdistricts)competitie van de A- of de B-jeugd meisjes dan wel jongens.
2. Voor een team van een bezoekende vereniging geldt voorts ook dat het zich dient te kleden in een shirt/blouse en kousen waarvan de kleur duidelijk afwijkt van die van shirt/blouse en kousen van de ontvangende partij.
3.
 - a. Spelers van een team dat speelt in de standaardklasse dames of heren, in een landelijke of interdistricts-competitie van de A- of de B-jeugd meisjes of jongens, dan wel in de hoogste klasse van de A- en B-jeugd-competitie meisjes of jongens van een district, dienen een duidelijk rugnummer te dragen. Deze rugnummers dienen onderling verschillend te zijn.
 - b. Een districtsbestuur kan voor wedstrijden in districts competities aanvullende bepalingen voor het gebruik van rugnummers geven.
4. De aanvoerders van alle teams uitkomende in een door het bondsbestuur of een districtsbestuur georganiseerde competitie zijn verplicht een 'aanvoerdersband' om de linkerarm te dragen; de band dient een duidelijk van het shirt afwijkende kleur te hebben.
5. Bij niet voldoen aan de bepalingen van regel A.7.2. kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00 per geval.

7.3. Maatregelen bij op elkaar gelijkende kostuums of niet voldoen aan de regels

1. Indien de scheidsrechters van oordeel zijn, dat in een wedstrijd niet wordt voldaan aan het gestelde in regel A.7.2., kunnen zij passende maatregelen laten nemen dan wel de speler(s) het uitkomen in de wedstrijd ontzeggen tot het kostuum in overeenstemming met de voorschriften is gebracht.
2. Bij niet of niet behoorlijk voldoen aan het gestelde in de regels A.7.2. en A.7.3.1. (opvolgen passende maatregelen) kan aan een vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

7.4. Spelersuitrusting bij hockey

1. De uitrusting van de spelers van een hockeyteam dient te voldoen aan eisen als omschreven in het spelreglement hockey.
2. De scheidsrechters bij een wedstrijd kunnen spelers het gebruik van uitrustingstukken die naar hun mening gevaar voor anderen opleveren, ontzeggen.
3. Het dragen van scheenbeschermers tijdens de wedstrijden is verplicht.

7.5. Uitrusting wedstrijddeelnemers bij zaalhockey

1. De uitrusting van spelers van een zaalhockeyteam dient te voldoen aan eisen als omschreven in het spelreglement zaalhockey. De uitrusting van zowel veldspelers als doelverdedigers en die van scheidsrechters en teambegeleiders mag voorts geen delen bevatten welke schade aan de speelvloer kunnen veroorzaken.
2. De (teams van de) verenigingen dienen voorts te voldoen aan de door de beheerders of verhuurders van de speelaccommodaties te stellen speciale en onderling afwijkende voorwaarden en eisen omtrent kleding en uitrusting van de spelers in de zaal, die voor de aanvang van de zaalhockeycompetitie door het bondsbestuur respectievelijk een districtsbestuur aan de betrokken verenigingen worden kenbaar gemaakt.
3. De vereniging is verplicht deze voorwaarden en eisen te publiceren in het verenigingsblad, of anderszins aan de betrokken spelers, teambegeleiders en door haar aan te wijzen scheidsrechters kenbaar te maken. Bij niet-nakomen van deze verplichting kan aan de betreffende vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
4. Het is een speler (ook een doelverdediger), teambegeleider of scheidsrechter verboden de speelvloer te betreden als zijn/haar uit-

rusting niet voldoet aan de gestelde voorwaarden en eisen van het spelreglement en die van de betreffende zaalaccommodatie.

5. De vereniging is aansprakelijk voor schade, voortvloeiende uit overtreding van dit verbod door een of meer spelers dan wel begeleiders of door haar aangewezen scheidsrechters en is verplicht deze schade te vergoeden. Voorts kan aan de betrokken vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

7.6. Reclame op wedstrijdleding -uitrusting en kunstgrasvelden

1. Onder wedstrijduitrusting wordt in deze regel verstaan: alle tijdens een wedstrijd gedragen kleding, schoeisel, lichaamsbeschermers en sticks, alsmede de (kunst)grasmat, de doelen en de veldvlaggen.
2. Het is wedstrijddeelnemers en verenigingen verboden op tijdens een wedstrijd te gebruiken wedstrijduitrusting een handelsnaam, merk of reclame te dragen, of aan te brengen, behoudens de gangbare reclame-uiting van de producent van het betreffende artikel. De naamsvermelding van de fabrikant mag maximaal een oppervlakte van 20 cm² te hebben.
3. Het is een vereniging evenwel toegestaan reclame te (doen) maken op de wedstrijdleding (shirts, broek/rok en/of kousen) die tijdens bondswedstrijden in Nederland door de spelers worden gedragen, mits de bepalingen in de navolgende regelingen 'shirtreclame' (regel A.7.7.) en 'sponsorovereenkomst' (regel A.7.8.) in acht zijn genomen en de daartoe strekkende afspraken tijdig tevoren schriftelijk aan het bondsbestuur zijn gemeld.
4. Tevens is het toegestaan om op een (kunst)grasveld een ingeweven of ingezaaide reclame-uiting aan te brengen. Deze reclame-uiting dient tenminste 50 cm buiten de zijlijn of achterlijn (gemeten vanaf de buitenzijde van de zijlijn of achterlijn te zijn aangebracht.
5. Het maken van één reclame op wedstrijdballen is toegestaan. Deze reclame-uiting mag een maximale afmeting hebben van 10 cm².

7.7. Regeling 'reclame op wedstrijdtenue'

1. Het toegestane aantal reclame-uitingen voor spelers/speelsters is ten hoogste vijf en mogen op de volgende kleding-stukken als volgt worden aangebracht:
 - a. voorzijde shirt/blouse - een uiting niet groter dan 450 cm²;
 - b. achterzijde shirt/blouse - een uiting niet groter dan 250 cm²;
 - c. mouw van shirt/blouse - een uiting niet groter dan 50 cm² op elke mouw;
 - d. voorzijde van de broek/rok - een uiting niet groter dan 50 cm² op voorzijde (linkerzijde van de broek/rok).

Bovenstaande regels gelden voor alle teams en derhalve niet meer alleen voor de standaardteams. Nadrukkelijk wordt gesteld dat er slechts reclame mag worden aangebracht op wedstrijdtenues en derhalve niet rechtstreeks op het lichaam.

Reclame op de binnenkant van de plank van de goals is toegestaan mits deze een eenduidige achtergrondkleur hebben. Wanneer echter een tv omroep heeft aangegeven een wedstrijdverslag te willen maken dienen de planken van beiden goals reclamevrij te zijn. Dit overeenkomstig de regels, zoals vastgelegd in het Media Besluit van het Commissariaat voor de Media.

7.8. Sponsorovereenkomst

1. Een 'sponsorovereenkomst' dient voor tenminste een seizoen te zijn aangegaan en mag niet voor uitsluitend incidentele activiteiten worden gesloten, behoudens voorafgaand verzochte en verleende compensatie door het bondsbestuur.
2. De verenigingen zijn verplicht desgevraagd op eerste vordering aan het bondsbestuur volledige inzage te geven in hun contractuele afspraken met betrekking tot reclame op wedstrijdkleding.

7.9. Handelen in strijd met de bepalingen van 'reclame op wedstrijdkleding'

1. Bij elk handelen of nalaten in strijd met de bepalingen van 'reclame op wedstrijdkleding' door een vereniging, kan aan die vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00 per wedstrijd waarin de overtreding plaatsvond, respectievelijk € 2250,00 per wedstrijd waarin de overtreding plaatsvond en waarvan beelden via de televisie werden uitgezonden.
2. Bij herhaald handelen of nalaten in strijd met deze bepalingen van 'reclame op wedstrijdkleding' door een team dan wel één of meer spelers kan een team c.q. een team waarin deze speler/spelers uitkomen, worden uitgesloten van verdere deelneming aan de competitie. Dan zijn de bepalingen van de regels A.7.2.5. en A.7.3.2. van toepassing.
3. Bij handelen of nalaten in strijd met de bepalingen van 'reclame op wedstrijdkleding' door een vereniging dan wel door één of meer spelers kan het bondsbestuur een tuchtprocedure tegen die vereniging dan wel die speler(s) aanhangig maken bij de tuchtcommissie wegens een vermeend handelen in strijd met artikel 11 van de statuten van de KNHB.

A.8. Spelregels, wedstrijdleiding, protesten, scheidsrechters

8.1. Spelreglementen

1. Voor wedstrijden gelden de spelregels, die op basis van de 'Rules of Hockey' en de 'Rules of Indoor Hockey' van de Internationale Hockey Federatie (FIH) in nationale spelreglementen nader zijn vastgesteld.
2. Het bondsbestuur stelt krachtens artikel 36.1 huishoudelijk reglement in overleg met de commissie arbitrage (CA) een spelreglement hockey en een spelreglement zaalhockey vast en brengt de inhoud daarvan ter kennis van alle verenigingen en alle wedstrijddeelnemers.
3. Het spelreglement veldhockey, respectievelijk zaalhockey geldt voor alle bondswedstrijden van senioren, veteranen en junioren in de categorieën A tot en met D.
4. Verenigingen zullen voor door hen of onder hun toezicht te organiseren wedstrijden en toernooien de bepalingen van de spelreglementen zoveel mogelijk (doen) navolgen, maar kunnen voor die wedstrijden en toernooien afwijkende bepalingen betreffende wedstrijdtijd en -vorm, samenstelling der teams, vaststellen van de uitslag, en dergelijke vaststellen, mits uit die aanpassingen geen gevaar voor spelers of anderen voortkomt.

8.2. Wedstrijdleiding

1. Elke wedstrijd hockey of zaalhockey moet, krachtens artikel 36.1 huishoudelijk reglement en de bepalingen van de spelreglementen, worden geleid door twee bevoegde scheidsrechters, die daarbij de spelregels van het betreffende spelreglement dienen toe te passen.
2. De aanwijzing van scheidsrechters voor het leiden van de wedstrijden gebeurt door of namens de commissie arbitrage (CA), een districtscommissie arbitrage (DCA) of het bestuur van een vereniging, volgens de regels en aanwijzingen van deel E (Wedstrijdleiding) van dit bondsreglement.

8.3. Protesten

Over geschillen betreffende toepassing der spelregels kan volgens artikel 37.3 huishoudelijk reglement een uitspraak worden gevraagd aan de protestcommissie. De daarvoor geldende procedures zijn vastgelegd in deel E.3 van dit bondsreglement.

8.4. Scheidsrechters

1. De bevoegdheidsverklaringen voor scheidsrechters worden afgegeven door of namens de commissie arbitrage (CA) en de districtscommissies arbitrage (DCA), volgens de bepalingen van deel E (Wedstrijdleiding) van dit bondsreglement.
2. Door aanvaarden van een bevoegdheidsverklaring verklaren scheidsrechters tijdens wedstrijden de bepalingen van de reglementen van de hockeybond te zullen naleven.
3. Scheidsrechters zijn in het kader van het leiden van een wedstrijd bevoegd tot het opleggen van de in de spelreglementen vastgelegde sancties op het overtreden van de spelregels en tot het treffen van maatregelen zoals neergelegd in dit bondsreglement.

8.5. Bondsgedelegeerde

Het bondsbestuur is bevoegd bij organisatie van toernooien/evenementen/beslissingswedstrijden waarin om kampioenschap c.q. promotie/degradatie wordt gespeeld voor zowel veld- als zaalhockey een bondsgedelegeerde aan te wijzen die met betrekking tot (door scheidsrechters) geconstateerd wangedrag van spelers en/of begeleiders regelend op kan treden en maatregelen kan treffen. Eventueel getroffen maatregelen zullen na het toernooi/evenement aanhangig worden gemaakt bij de tuchtcommissie.

A.9. Maatregelen bij wangedrag

9.1. Verantwoordelijkheden van verenigingen en verenigingsleden

Krachtens artikel 11 van de statuten van de hockeybond zijn verenigingen en verenigingsleden verplicht:

- a. zich, voor, tijdens en na een wedstrijd behoorlijk te gedragen;
- b. er voor te zorgen dat de door hen te spelen wedstrijden ordelijk verlopen en dat de voorschriften door of vanwege het bondsbestuur met betrekking tot de handhaving van de orde bij die wedstrijden gegeven, stipt worden opgevolgd;
- c. er voor te zorgen dat de belangen of het aanzien van de hockeysport en de hockeybond door hun toedoen niet op ontoelaatbare wijze worden geschaad;
- d. zich tegenover elkander en derden en tegenover de hockeybond te onthouden van bedrieglijke handelingen.

9.2. Wangedrag van wedstrijddeelnemers

Indien wedstrijddeelnemers (spelers en teambegeleiders) zich tijdens een wedstrijd schuldig maken aan wangedrag kunnen tegen hen maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen en de eventuele gevolgen

zijn nader uitgewerkt en vastgelegd in deel F (Maatregelen bij wangedrag) van dit bondsreglement.

9.3. Wangedrag van niet-wedstrijddeelnemers

1. Naar aanleiding van een schriftelijke verklaring van een lid van de hockeybond aan het bondsbestuur over wangedrag van een ander lid, kan het bondsbestuur dit nader (doen) onderzoeken en bepalen dat hier sprake is van een vermeend handelen in strijd met artikel 11 van de statuten van de hockeybond, dat leidt tot aanhangig maken van een tuchtprocedure tegen het betrokken lid door het bondsbestuur bij de tuchtcommissie.
2. In genoemde schriftelijke verklaring moet het gebeurde met plaats, datum en eventuele aanwezige(n) worden vermeld, alsmede de naam van het betrokken lid, en als het een verenigingslid betreft de naam van diens vereniging, en voorts de naam en het adres van degene die de verklaring inzendt.

A.10. Competities, toernooien en wedstrijden van verenigingen en met niet-leden van de KNHB

10.1. Organiseren van competities en het doen gebruiken van speelaccommodaties door niet-leden

1. In artikel 10 huishoudelijk reglement is het een vereniging verboden competities hockey dan wel zaalhockey te organiseren of de haar ter beschikking staande speelaccommodaties te doen gebruiken voor door anderen dan de hockeybond of een district georganiseerde competities of wedstrijden, behoudens dispensatie te verlenen door het bondsbestuur.
2. Een verzoek om dispensatie als bedoeld in lid 1., dient tenminste twee maanden vóór de aanvang van deze competities of wedstrijden door het bestuur van de betrokken vereniging schriftelijk bij het bondsbestuur te worden ingediend.
3. Het verzoek om dispensatie dient tevens te bevatten naam en adres van de deelnemende verenigingen respectievelijk teams, dan wel van de organiserende vereniging of instantie alsmede de deelnemende verenigingen en/of teams.
4. Aan een vereniging, die deze verplichting niet nakomt, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

10.2.Organiseren van toernooien en wedstrijden en deelnemen aan wedstrijden van derden

1. In artikel 10 huishoudelijk reglement is bepaald dat het de verenigingen is toegestaan buiten bezwaar van de competities van de hockeybond of een district:
 - a. onderling wedstrijden en toernooien te organiseren, waarbij het organiseren van toernooien vooraf goedkeuring van het bondsbestuur behoeft;
 - b. incidenteel wedstrijden te spelen tegen verenigingen, ook buitenlandse, die geen lid van de hockeybond zijn, mits het spelen van zodanige wedstrijden vooraf ter kennis van het bondsbestuur is gebracht;
 - c. medewerking te verlenen aan de organisatie van een bedrijfscompetitie, op voorwaarden door het bondsbestuur te stellen;
 - d. leden van de vereniging in combinaties, onder welke naam ook, in het buitenland wedstrijden te laten spelen, mits het spelen van zodanige wedstrijden vooraf ter kennis van het bondsbestuur is gebracht.
2. Het bondsbestuur is krachtens artikel 10.3 huishoudelijk reglement bevoegd het organiseren van of deelnemen aan wedstrijden of toernooien te verbieden gedurende een bepaalde periode dan wel per geval.
3. Aanvragen voor het organiseren van toernooien hockey dan wel zaalhockey als bedoeld in A.10.2.1. onder a. dienen door een vereniging tenminste drie maanden voor het toernooi schriftelijk te worden gedaan aan het bondsbestuur - in drievoud - op een speciaal daarvoor beschikbaar gesteld formulier. Het formulier dient volledig te worden ingevuld. Los daarvan behoeft het uitnodigen van een buitenlands nationaal team of buitenlandse nationale teams de uitdrukkelijke toestemming van het bondsbestuur.
4. Aan een vereniging, die de in lid 3. genoemde verplichting niet nakomt, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
5. De mededeling omtrent het spelen van wedstrijden tegen verenigingen die geen lid van de hockeybond zijn als vermeld in regel A.10.2.1. onder b. dient - onder opgave van de naam/namen van deze verenigingen of teams - door een vereniging tenminste drie weken voor de wedstrijd te worden gedaan aan het bondsbestuur, een en ander voor zover deze wedstrijden niet al zijn aangemeld bij het verzoek om toestemming tot het organiseren van een toernooi. Tevens dienen te worden opgegeven de plaats en de datum van de wedstrijden en de tijd waarop deze aanvangen.

6. De mededeling omtrent het spelen van wedstrijden in het buitenland door verenigingsleden in combinaties, onder welke naam ook als vermeld in regel A.10.2.1. onder d., dient door de combinatie van de spelers tenminste drie weken voor het spelen van de wedstrijd schriftelijk te worden gedaan aan het bondsbestuur onder vermelding van plaats en datum van de wedstrijd, de naam en het adres van de organiserende (buitenlandse) vereniging of instantie, het correspondentieadres van de combinatie van spelers, alsmede met opgave van de namen en adressen van de deelnemende verenigingsleden met vermelding van de naam van de vereniging, waar de betrokken verenigingsleden lid van zijn.
7. Aan een vereniging, die de in lid 5. van dit artikel genoemde verplichting niet nakomt, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
8. Aan een verenigingslid, dat de in lid 6. van dit artikel genoemde verplichting niet nakomt, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

A.11. Adresboek

11.1. Inhoud adresboek; inzenden gegevens; opgeven van wijzigingen

1. De aan de competities deelnemende verenigingen zijn verplicht aan de hockeybond ter vermelding in het adresboek van de KNHB ter kennis te brengen:
 - a. plaats en ligging van het speelterrein;
 - b. plaats en ligging van een door de vereniging beheerde sporthal of zaal;
 - c. adres en telefoonaansluiting van een clubhuis of kleedaccommodatie;
 - d. de namen, adressen en gebruikelijke telefoonaansluitingen van de bestuursleden of andere personen die belast zijn met de afwikkeling van
 - de wedstrijdprogramma's hockey (wedstrijdsecretariaat),
 - de wedstrijdprogramma's zaalhockey (zaalhockeycommissariaat),
 - de organisatie van de arbitrage (scheidsrechtercommissariaat).
2. Al deze gegevens dienen uiterlijk op 30 juni voorafgaand aan de aanvang van de competities schriftelijk ter kennis van het bondsbestuur te zijn gebracht.
3. Wijziging in een van de bovengenoemde gegevens dient ten spoedigste schriftelijk ter kennis te worden gebracht aan het bondsbestuur en het betrokken districtsbestuur.

11.2. Niet inzenden van gegevens en/of wijzigingen voor het adresboek

Bij niet, onvolledig, niet tijdig of niet behoorlijk nakomen van het in regel A.11.1. gestelde kan aan de vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

A.12. Gevallen waarin het bondsreglement niet voorziet

In gevallen betreffende competities, wedstrijden en toernooien, teams, spelers en teambegeleiders, wedstrijdleiding, scheidsrechters, en accommodaties waarin dit bondsreglement niet voorziet, beslist het bondsbestuur, respectievelijk het betrokken districtsbestuur.

Deel B

Reglement voor de hockeycompetities

B.1. Hockeycompetities

1.1. Indeling van de hockeycompetities

De jaarlijks te organiseren competities hockey zijn:

- a. competities voor standaardteams van dames respectievelijk heren senioren;
- b. competities voor reserveteams van dames respectievelijk heren senioren;
- c. competities voor veteranenteams van dames respectievelijk heren (zie voor leeftijdsbepalingen art. A.2.4.);
- d. competities voor jeugdteams van meisjes respectievelijk jongens, te onderscheiden in de leeftijdscategorieën A, B, C en D (zie voor leeftijdsbepalingen art. A.2.3.);
- e. voor meisjes en jongens in de leeftijdscategorieën D, E en F (zie art. A.2.3.) kunnen daarnaast in onderling overleg tussen de verenigingen en het districtsbestuur speelreeksen voor 3-, 6- of 8-tallen worden vastgesteld.

1.2. Nationale kampioenschappen jeugd

1. Jaarlijks organiseert het bondsbestuur volgens dan nader aan te geven regelingen nationale kampioenschappen voor jeugdteams van meisjes respectievelijk jongens in de leeftijdscategorieën A, B en C.
2. Bij deze kampioenschappen wordt een bondsgedelegeerde aangewezen die met betrekking tot door scheidsrechters geconstateerd wangedrag van spelers en/of begeleiders op kan treden en maatregelen kan treffen (statuten artikel 39).

1.3. Inschrijven voor de competities

1. De verenigingen kunnen zich met een nader vast te stellen aantal teams inschrijven voor elk der competities hockey.
De inschrijving dient te geschieden vóór 1 juni voorafgaand aan het seizoen waarin de vereniging aan de competities wil deelnemen met een formulier dat tevoren aan de verenigingen wordt toegezonden.
2. De verenigingen kunnen eventuele wensen ten aanzien van de competitie-indeling van de teams en het wedstrijdprogramma voorafgaand aan het betreffend seizoen uiterlijk 1 juni schriftelijk bij het bondsbestuur respectievelijk het betrokken districtsbestuur kenbaar maken; voorzover mogelijk zal met deze wensen rekening worden gehouden.

3. Elke vereniging dient met tenminste één heren én één damesteam, aan de standaardcompetitie deel te nemen, behoudens dispensatie van het bondsbestuur. Voor deze dispensatie is een apart formulier beschikbaar. Verenigingen die van deze dispensatie gebruik willen maken dienen dit formulier volledig ingevuld en vergezeld van een uitgebreide motivering, uiterlijk 1 juni te hebben ingediend.

1.4. Aanvang van de competities

De aanvang van de competities hockey wordt jaarlijks, doch uiterlijk in de maand juli voorafgaand aan het competitie seizoen, tegelijk met de indeling van de competitie klassen en -afdelingen, gepubliceerd in het officieel orgaan van de hockeybond, respectievelijk het mededelingenblad van het districtsbestuur.

1.5. Promotie-/degradatieregelingen

De promotie- en degradatieregeling wordt jaarlijks vóór de aanvang van het betreffende competitie seizoen vastgesteld en gepubliceerd in het officieel orgaan van de hockeybond, respectievelijk het mededelingenblad van het districtsbestuur.

1.6. Play-off-wedstrijden

Voor het bepalen van een kampioenschap kunnen play off wedstrijden vastgesteld worden. De reglementen hiervan zullen voor de aanvang van een competitie waarin deze gespeeld worden, bekend worden gemaakt.

1.7. Bekerwedstrijden

Voor een aantal klassen dames respectievelijk heren kunnen in aanvulling op de gebruikelijke competitie series bekerwedstrijden worden vastgesteld. De reglementen hiervoor zullen voor de aanvang van een competitie waarin deze gespeeld worden, bekend worden gemaakt.

1.8. Terugtrekken van een team of van teams uit de competitie

1. Aan een vereniging die tussen 1 juni en vier weken voor aanvang van het competitie seizoen één of meer teams uit de competitie terugtrekt, kan voor elk teruggetrokken team € 45,00 administratiekosten in rekening worden gebracht.
2. Een vereniging die binnen vier weken voor de aanvang van het competitie seizoen of tijdens het competitie seizoen één of meerdere teams terugtrekt is een geldboete verschuldigd van ten hoogste € 225,00 per teruggetrokken team.

3. Indien een team zich tijdens het competitie seizoen terugtrekt worden de reeds door dat team gespeelde wedstrijden als niet gespeeld beschouwd; een en ander zal in de ranglijst van de competitie worden verwerkt.
4. Het bondsbestuur respectievelijk het districtsbestuur deelt het betreffende team het volgende seizoen ten minste één klasse lager in, maar kan in bijzondere gevallen tot een lagere indeling komen.

B.2. Wedstrijdprogramma's hockey

2.1. Vaststellen wedstrijdprogramma's

Wedstrijdprogramma's, alsmede de datum en de plaats waar de wedstrijden zullen worden gespeeld, worden ruim van te voren vastgesteld door het bondsbestuur respectievelijk het districtsbestuur en gepubliceerd in het officieel orgaan van de hockeybond respectievelijk het mededelingenblad van een district; één en ander onverminderd de bevoegdheid van het bondsbestuur respectievelijk een districtsbestuur uiterlijk 5 dagen voor de speeldatum een wedstrijd vast te stellen, c.q. een vastgestelde wedstrijd uiterlijk 24 uur voor de aanvang van de wedstrijd alsnog af te gelasten, op grond van andere dan de in regel B.5. genoemde omstandigheden.

2.2. Waar en wanneer worden de wedstrijden gespeeld?

1. Een wedstrijd wordt gespeeld op de in regel B.2.1. en nader in deze regel genoemde dagen en op het terrein van de in het wedstrijdprogramma eerstgenoemde vereniging.
Het bondsbestuur respectievelijk een districtsbestuur kan in een bijzonder geval al dan niet op verzoek van één der betrokken verenigingen een andere plaats of speeldag van de wedstrijd aanwijzen.
2. Competitiewedstrijden voor jeugdteams worden als regel op zaterdag en die voor seniorenteams als regel op zondag vastgesteld; voorts kunnen competitiewedstrijden worden vastgesteld voor Hemelvaartsdag, alsmede op Koninginnedag en Bevrijdingsdag, indien dit nationale feestdagen zijn. In het Paas- en het Pinksterweekeinde worden in principe geen competitiewedstrijden vastgesteld. Paaszaterdag als speeldag voor competitiewedstrijden kan als uitwijkmogelijkheid worden gehanteerd, mits in onderling overleg en met instemming van betrokken verenigingen.
3. Bovendien kunnen wedstrijden en als zodanig door het bondsbestuur, respectievelijk een districtsbestuur in het wedstrijdprogramma volgens regel B.6. aangemerkte inhaalwedstrijden (IW), voor wat betreft de jeugdteams op zondag en voor wat betreft de seniorenteams op zaterdag worden vastgesteld, met inachtneming van hetgeen regel B.2. daaromtrent bepaalt.

2.3. Verplichting tot het spelen van vastgestelde wedstrijden

Een vereniging is verplicht de voor haar overeenkomstig de regels B.1. en B.2. vastgestelde wedstrijden te spelen.

2.4. Vrijstelling van het spelen van wedstrijden

1. Indien een team moet deelnemen aan door de Europese Hockey Federatie (EHF) georganiseerde kampioenschappen wordt het in de periode waarin die kampioenschappen worden gehouden, vrijgesteld van het spelen van vastgestelde competitiewedstrijden.
2. Indien een team een of meer spelers afstaat aan Nederlandse nationale teams dames of heren of 'Jong Oranje'-teams dames of heren, kan de betrokken vereniging aan het bondsbestuur voor dat team vrijstelling van in die periode vastgestelde competitiewedstrijden verzoeken.

B.3. Vaststellen hockeywedstrijden

3.1. Plaats en veld van hockeywedstrijden

1. Een door het bondsbestuur of een districtsbestuur vastgestelde wedstrijd wordt gespeeld op het terrein van de in het wedstrijdprogramma eerstgenoemde vereniging, tenzij:
 - a. het reglement omzetting respectievelijk verplicht uitspelen voorschrijft ingeval het speelterrein niet speelbaar is;
 - b. het bondsbestuur dan wel het betrokken districtsbestuur een ander terrein heeft aangewezen.
2. Het bondsbestuur dan wel een districtsbestuur kan op een met redenen omkleed, schriftelijk verzoek van een vereniging toestemming verlenen om één of meer thuiswedstrijden van die vereniging op een ander terrein dan dat van de betrokken vereniging te spelen.
3. Het speelterrein dient te voldoen aan hetgeen hieromtrent in deel D (Accommodaties) van dit bondsreglement is bepaald.
4. Op de maandagavond voorafgaande aan de te spelen wedstrijd, dient de ontvangende vereniging aan de bezoekende vereniging ter kennis te brengen of de wedstrijd op gras, dan wel kunstgras zal worden gespeeld (zie ook regel B.4.1.1.).
5. Het is een vereniging toegestaan een door haar op een kunstgrasveld vastgestelde wedstrijd te verplaatsen naar een ander kunstgrasveld op hetzelfde complex, ook al is dit kunstgrasveld van een ander type.

3.2. Verplichting voor standaardteams om competitie-, beker-, beslissings- en promotiewedstrijden te spelen op kunstgras

Verenigingen zijn verplicht om de competitiewedstrijden van hun standaardteams op kunstgrasvelden vast te stellen. Uiterlijk 1 augustus voorafgaand aan de competitie moeten de verenigingen een met redenen omkleed schriftelijk verzoek tot dispensatie indienen bij het bondsbestuur.

3.3. Regels voor verenigingen voor het vaststellen van wedstrijden op hun accommodaties

Bij het door de verenigingen vaststellen van bondswedstrijden op hun accommodaties, dienen de volgende regels in acht te worden genomen:

- a. Indien op een zaterdag wedstrijden voor seniorencompetities zijn vastgesteld en de velden van de ontvangende vereniging zijn reeds volledig bezet met wedstrijden voor jeugdcompetities, dan hebben deze jeugdwedstrijden prioriteit, tenzij het wedstrijden betreft van de standaardteams (dames dan wel heren).
Indien juniorenwedstrijden op zaterdag om bovengenoemde reden in verband met een tekort aan velden moeten worden afgelast, dan moeten dit zijn de wedstrijden in de laagste leeftijdscategorieën jeugd.
- b. Indien op een zondag wedstrijden voor de jeugdcompetities zijn vastgesteld en de velden van de ontvangende vereniging zijn reeds volledig bezet met wedstrijden voor de seniorencompetities, dan hebben deze seniorenwedstrijden prioriteit, tenzij het wedstrijden betreft van de A1- en B1-jeugdteams (meisjes dan wel jongens).
Indien seniorenwedstrijden op zondag om bovengenoemde reden in verband met een tekort aan velden moeten worden afgelast dan moeten dit zijn:
 - wedstrijden van veteranenteams van de ontvangende vereniging;
 - wedstrijden van de laagste teams van de ontvangende vereniging.

B.4. Aanvang van wedstrijden, aanwezigheid teams, begeleiders

4.1. Hoe laat begint een wedstrijd en wie moeten dat weten?

1. Met inachtneming van het gestelde in regel B.4.2. tot en met regel B.4.5. is de ontvangende vereniging bevoegd de aanvang van een bondswedstrijd vast te stellen op een tijdstip vallende tussen 09.30 en 17.30 uur.
2. De ontvangende vereniging dient dit aanvangstijdstip uiterlijk maandagavond 19.00 uur voorafgaande aan de te spelen wedstrijd, ter kennis te brengen van:
 - a. het wedstrijdsecretariaat van de bezoekende vereniging;
 - b. de scheidsrechters, indien dezen van bondsweg (door de com-

- missie arbitrage dan wel een districtscommissie arbitrage) zijn aangewezen;
 - c. het secretariaat dan wel het afzegadres van de betrokken aanwijscommissie arbitrage.
3. Bij het vaststellen van het aanvangstijdstip dient de ontvangende vereniging rekening te houden met de door het team van de bezøkende vereniging af te leggen reisafstand dan wel reistijd, waartoe beide verenigingen via hun wedstrijdsecretariaat overleg voeren. Indien bij dit overleg geen overeenstemming wordt bereikt stelt de competitieleider van het bondsbestuur respectievelijk het districtsbestuur, na daartoe gedaan verzoek van één of beide verenigingen, het aanvangstijdstip vast.

4.2. Aanvangstijdstip van wedstrijden bij kunstlicht

Voor een bondswedstrijd een aanvangstijdstip tussen twee uur vóór zonsondergang en 17.30 uur vaststellen is alleen toegestaan voor een veld waarvoor het bondsbestuur toestemming tot het spelen van wedstrijden bij kunstlicht heeft verleend.

4.3. Aanvangstijdstip van wedstrijden van standaardteams en topjeugdteams

1. Bondswedstrijden in de standaardklassen heren (1e teams) hoofd- en overgangsklasse beginnen om 14.45 uur en bondswedstrijden in de standaardklassen dames (1e teams) hoofd- en overgangsklasse beginnen om 12.45 uur. Het bondsbestuur is echter bevoegd het aanvangstijdstip van een wedstrijd in deze klassen anders te bepalen.
2. Bondswedstrijden in de standaardklassen heren (1e teams) 1e tot en met 3e klasse beginnen om 14.30 uur en bondswedstrijden in de standaardklassen dames (1e teams) 1e tot en met 3e klasse beginnen om 12.45 uur. Het bondsbestuur is echter bevoegd het aanvangstijdstip van een wedstrijd in deze klassen anders te bepalen.
3. Standaardteams uitkomend in de 4e klasse bondscompetitie zijn gerechtigd hun thuiswedstrijden vast te stellen tussen 11.00 uur en 14.30 uur. Het bondsbestuur is echter bevoegd het aanvangstijdstip van een wedstrijd in deze klassen anders te bepalen. Bij beslissings- en/of promotiewedstrijden gelden de standaardtijden zoals onder A.4.3.1.
4. Bondswedstrijden A-jeugd in de Landelijke A en IDC-competities beginnen om 14.45 uur en bondswedstrijden B-jeugd in de IDC-competities beginnen om 13.00 uur. Het bondsbestuur is echter bevoegd het aanvangstijdstip van een wedstrijd in deze klassen anders te bepalen.

4.4. Aanvangstijden van wedstrijden in nader aan te geven klassen/afdelingen

Het bondsbestuur dan wel een districtsbestuur is in alle gevallen bevoegd het tijdstip van de aanvang van bondswedstrijden in nader aan te geven klassen dan wel leeftijdscategorieën jeugd vast te stellen. Deze klassen/leeftijdscategorieën zullen voor aanvang van de competitie via het officieel orgaan van de hockeybond of via het mededelingenblad van het district worden bekend gemaakt.

4.5. Aanvangstijd van een nader aan te geven wedstrijd

Het bondsbestuur dan wel een districtsbestuur is in alle gevallen bevoegd het aanvangstijdstip van een bondswedstrijd uiterlijk vijf dagen voor de speeldatum vast te stellen. De ontvangende vereniging is verplicht dit tijdstip ter kennis te brengen van:

- a. het wedstrijdsecretariaat van de bezoekende vereniging;
- b. de scheidsrechters, indien deze van bondswege zijn aangewezen;
- c. het secretariaat dan wel het afzegadres van de betrokken aanwijscommissie arbitrage.

4.6. Wat gebeurt er bij het zich niet houden aan de aanvangstijden?

Overtreding van het in de regels B.4.1. tot en met B.4.5. bepaalde kan worden bestraft met een geldboete van ten hoogste € 225,00, waarbij de ontvangende vereniging bovendien verplicht is aan de hockeybond de eventueel tengevolge van deze overtreding vergeefs gemaakte reiskosten van de scheidsrechters te vergoeden.

4.7. Aanwezigheid van teams op het vastgestelde aanvangstijdstip

1. Een team dient bij de aanvang van een bondswedstrijd op het door het bondsbestuur, een districtsbestuur of een vereniging vastgesteld aanvangstijdstip, te bestaan uit tenminste 8 spelers.
2. Een team dat op het vastgestelde aanvangstijdstip nog niet gereed is dan wel niet bestaat uit het vereiste minimum aantal spelers, kan als niet opgekomen worden beschouwd, in welk geval regel B.10.1. van toepassing is.
3. Alleen spelers die met hun namen en voorletters zijn vermeld op het wedstrijdformulier (regel B.9.) mogen gedurende de wedstrijd in het speelveld komen en/of plaatsnemen op de spelersbank van hun team.

4.8. Begeleider bij jeugdteams

1. Een vereniging is verplicht elk van haar jeugdteams gedurende wedstrijden te doen vergezellen door een begeleider, die als teamleider gedurende de wedstrijd van het team namens de vereniging verantwoordelijkheid draagt voor het gedrag van de spelers. Als teamleider van een jeugdteam kunnen alleen personen van ten minste 18 jaar oud optreden.
2. Bij niet nakomen van deze verplichting kan aan de betreffende vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

4.9. Ballenjongens, -meisjes

In alle wedstrijden van de standaardteams uitkomend in de hoofd-, en overgangsklasse wordt de thuis spelende vereniging geacht tijdens de competitiewedstrijden zorg te dragen voor ballenjongens en/of ballenmeisjes. Voor studententeams in deze klassen mag een uitzondering gemaakt worden.

In alle overige afdelingen is het gebruik van ballenkinderen niet toegestaan.

B.5. Afgelasten van hockeywedstrijden

5.1. Wanneer en door wie kunnen wedstrijden worden afgelast?

1. Afgelasten van bondswedstrijden of een gedeelte daarvan kan alleen geschieden in verband met de weersgesteldheid en/of de daaruit voortvloeiende terreingesteldheid.
2. De bevoegdheid tot afgelasten berust bij:
 - a. het bondsbestuur voor het gehele of gedeeltelijke programma (centrale afgelasting).
 - b. de verhuurder/beheerder of het verenigingsbestuur voor het gehele of gedeeltelijke programma, te spelen op het door hem verhuurde/beheerde veldencomplex, één en ander met inachtneming van het gestelde in regel B.2.2.3..
 - c. de scheidsrechters voor een door hen te leiden wedstrijd of een gedeelte daarvan.
3. Het bondsbestuur dan wel een betrokken districtsbestuur is eveneens bevoegd om op verzoek van de belanghebbende vereniging één of meer wedstrijden af te gelasten, indien zich omstandigheden voordoen, die een dergelijke beslissing gewenst maken.

5.2. Kennisgeven van afgelasten: aan wie en op welk moment?

1. Een centrale afgelasting wordt bekend gemaakt via www.knhb.nl en/of via teletekst

2. Indien een wedstrijd anders dan centraal wordt afgelast, dient dit door de ontvangende vereniging ten spoedigste ter kennis te worden gebracht aan de bezoekende vereniging, de voor deze wedstrijd van bondswege aangewezen scheidsrechters en het secretariaat/afzegadres van de betrokken aanwijsc commissie, één en ander met inachtneming van het gestelde in regel B.6.3.. Voorts dient het afgelasten met inachtneming van het gestelde in regel B.9.3. te worden gemeld aan het bondsbestuur of betrokken districtsbestuur.

5.3. Niet nakomen van de regels/afspraken bij afgelasting

Indien door één of beide van de betreffende verenigingen niet aan het in regel B.5.1. of B.5.2. bepaalde wordt voldaan, kan door of namens het bondsbestuur respectievelijk een districtsbestuur regel B.10.1. van toepassing worden verklaard.

5.4. Afgelasten van wedstrijden in de hoofdklasse dames en heren

1. Indien er twijfel bestaat over het doorgang vinden van een voor de hoofdklasse-competitie dames en heren vastgestelde wedstrijd wegens weersomstandigheden of de daaruit voortkomende terreingesteldheid, is de betrokken vereniging verplicht het oordeel over de bespeelbaarheid van het speelveld van een daarvoor door de hockeybond aangestelde terreinconsul te vragen.
2. Voor de inschakeling van een terreinconsul bij de oordeelsvorming over de bespeelbaarheid van een speelveld gelden de volgende bepalingen:
 - a. Het bestuur van de betrokken vereniging waarschuwt indien bij haar of bij de verhuurder/beheerder van de verenigingsaccommodatie twijfel bestaat over het doorgang vinden van een voor de hoofdklasse-competitie dames en heren vastgestelde wedstrijd, de betrokken terreinconsul zo vroegtijdig dat deze bij de keuring van het speelveld aanwezig kan zijn.
 - b. Deze keuring dient niet eerder dan een uur voor het oorspronkelijke aanvangstijdstip plaats te vinden en dient te gebeuren door (een vertegenwoordiger van) het bestuur van de betrokken vereniging, de terreinconsul en de beide voor het leiden van de wedstrijd aangewezen bondsscheidsrechters.
 - c. De terreinconsul heeft bij de keuring een adviserende stem.
 - d. Indien zowel de terreinconsul, (de vertegenwoordiger van) het verenigingsbestuur alsmede de beide voor he leiden van de wedstrijd aangewezen bondsscheidsrechters van oordeel zijn dat het aangewezen veld op het vastgestelde aanvangstijdstip niet bespeelbaar zal zijn, dient het speelveld te worden afgekeurd. Indien men oordeelt dat het onvoldoende zeker is dat het veld op het vastgestelde aanvangstijdstip onbespeelbaar zal zijn, dient het definitieve oordeel over de afgelasting te worden gegeven

door de voor het leiden van de wedstrijd aangewezen bonds-scheidsrechters.

Dat eindoordeel kan niet eerder dan een half uur voor het oorspronkelijke aanvangstijdstip worden gegeven.

- e. Indien een speelveld wordt afgekeurd, is de vereniging verplicht de wedstrijd van de hoofdklasse-competitie te verzetten naar een ander op de accommodatie aanwezig wel bespeelbaar kunstgrasveld, omdat in zo'n geval wedstrijden in deze competities voorrang hebben op die in andere competities.
- f. Bij de oordeelvorming over de bespeelbaarheid van dit speelveld en de omzetting van de wedstrijd dienen de terreinconsul en de voor het leiden van de wedstrijd aangewezen bondsscheidsrechters op overeenkomstige wijze te worden betrokken als bij de keuring van het eerst aangewezen speelveld.

B.6. Inhaalwedstrijden

6.1. Vaststellen inhaalwedstrijden

Wedstrijden afgelast op grond van regel B.5.1. worden als regel opnieuw vastgesteld onder de benaming 'inhaalwedstrijden'.

6.2. Verplichting tot omzetten en uitspelen van inhaalwedstrijden

1. Voor inhaalwedstrijden geldt dat indien het speelterrein van de ontvangende vereniging op de vastgestelde speeldag niet bespeelbaar is en het terrein van de bezoekende vereniging wél bespeelbaar en beschikbaar is, de wedstrijd moet worden omgezet en de (omgezet) wedstrijd moet worden gespeeld op het terrein van de 'bezoekende' vereniging.
2. Deze verplichting tot omzetten bij onbespeelbaarheid van het terrein van de ontvangende vereniging geldt niet voor wedstrijden vastgesteld in de hoofd- en overgangsklassen van de dames- respectievelijk herencompetitie, alsmede voor beslissingswedstrijden, promotie-/degradatiewedstrijden.
3. Het bondsbestuur dan wel het betrokken districtsbestuur is evenwel bevoegd voorafgaand aan de wedstrijddag te bepalen, dat een vastgestelde inhaalwedstrijd wordt omgezet respectievelijk verplicht wordt uitgespeeld.
4. Voor het 'omzetten' van inhaalwedstrijden vastgesteld voor de in de overige klassen (1e klasse en lager) spelende teams geldt voorts:
 - a. indien de omgezette wedstrijd nog wordt gevolgd door de 'returnwedstrijd' wordt in het returnprogramma deze wedstrijd ook omgezet;
 - b. op het wedstrijdformulier dient de wedstrijd te worden vermeld zoals hij werkelijk is gespeeld;

- c. bij de rubriek opmerkingen dient te worden vermeld: 'omgezette wedstrijd'.

6.3. Tijdstip van aankondigen omzetting door afgelasting

1. Ingeval van omzetting ingevolge regel B.6.2. is de ontvangende vereniging X verplicht aan de bezoekende vereniging Y op een zodanig tijdstip voorafgaand aan de vastgestelde aanvangstijd van de wedstrijd(en) te berichten dat zijn speelterrein is afgekeurd, dat een reis naar het terrein van de vereniging Y door het team van vereniging X én de scheidsrechters (zie regel B.6.4.) tijdig voor het spelen van de wedstrijd kan worden ondernomen. De verenigingen dienen daartoe via hun wedstrijdsecretariaten in onderling overleg het tijdstip van de keuring van het veld zodanig te bepalen, dat aan de omzetting kan worden voldaan.
2. Na het aldus bepaalde tijdstip kan de wedstrijd uitsluitend nog door de voor de betreffende wedstrijd uitgenodigde scheidsrechters worden afgelast.

6.4. Waarschuwen van de scheidsrechters bij een omzetting

1. Ingeval een wedstrijd is of wordt omgezet, als bedoeld in regel B.6.2., dienen de voor deze wedstrijd van bondswege aangewezen scheidsrechters en het secretariaat/afzegadres van de betrokken aanwyscommissie hiervan tijdig te voren (conform regel B.6.3.) door de oorspronkelijk ontvangende vereniging X op de hoogte te worden gesteld.
2. Ingeval voor de betreffende wedstrijd niet van bondswege scheidsrechters zijn aangewezen, dient de alsdan ontvangende vereniging Y voor bevoegde wedstrijdleiding te zorgen.
3. Bij overtreding van het gestelde onder 1. van deze regel kan aan de vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00 en is de alsdan ontvangende vereniging Y verplicht aan de hockeybond de tengevolge van de overtreding vergeefs gemaakte reiskosten van de scheidsrechters te vergoeden.

6.5. Omzetting naar een ander bespeelbaar en beschikbaar veld

Indien op het moment waarop de vastgestelde bondswedstrijd dient aan te vangen het door de ontvangende vereniging aangewezen veld wegens terreingesteldheid niet bespeelbaar is, kan op aanwijzing van de ontvangende vereniging worden uitgeweken naar een op de accommodatie van die vereniging wel bespeelbaar én beschikbaar veld. Een op kunstgras vastgestelde wedstrijd dient evenwel op kunstgras te worden gespeeld.

B.7. Beslissings- en promotiewedstrijden hockey

7.1. Plaats, datum, aanvangstijdstip en duur van beslissings- en promotiewedstrijden

1. Indien voor het verkrijgen van een beslissing over kampioenschap, promotie of degradatie een beslissingswedstrijd moet worden georganiseerd, stelt het bondsbestuur, dan wel het voor de betrokken competitie verantwoordelijke districtsbestuur een plaats, een datum en een aanvangstijdstip voor deze wedstrijd vast. Voor deze wedstrijden kunnen aanvullende bepalingen worden ingesteld, zoals het vaststellen van beslissings- en promotiewedstrijden in poulevorm.
2. Als wedstrijdduur voor een beslissingwedstrijd geldt de wedstrijdduur die gebruikelijk was voor de wedstrijden in de competitieklasse en - afdeling waarin de betrokken teams uitkwamen, daarvan kan afgeweken worden indien het (een) promotiewedstrijd(en) in poulevorm betreft. Bij het vaststellen van die wedstrijden wordt ook bepaald of bij een gelijke eindstand een beslissing zal worden verkregen door verlenging van de wedstrijden en/of door het nemen van strafbalseries.
3. Bij een verlenging gelden de volgende bepalingen:
 - a. de verlenging duurt ten hoogste 2 x 7.5 minuten;
 - b. voor de aanvang van de verlenging wordt getost voor de keuze van speelhelft en beginslag;
 - c. zodra een team tijdens de verlenging een doelpunt maakt, eindigt de verlenging en wordt de overwinning in die wedstrijd toegekend aan het team dat scoorde.

7.2. Verkrijgen van een beslissing d.m.v. strafballen

1. Als bij het verstrijken van de totale wedstrijdduur nog geen beslissing is bereikt, dient deze te worden verkregen door het nemen van een serie of series strafballen, volgens de volgende procedure:
 - a. - Vijf spelers van elk der beide teams nemen bij toerbeurt elk een strafbal op een door de scheidsrechters aan te wijzen doel, dat bij elke strafbal wordt verdedigd door een en dezelfde doelverdediger van de tegenpartij.
 - Indien deze doelverdediger niet verder kan spelen of uit het veld wordt gezonden, mag hij worden vervangen.
 - De vijf spelers worden aangewezen door de aanvoerder uit de spelers die zijn vermeld op het teamformulier.
 - Spelers die tijdens de wedstrijd definitief uit het veld zijn gezonden, mogen niet aan het nemen van de strafballen deelnemen.
 - Om te bepalen welk team met het nemen van de strafballen zal beginnen, wordt er door de scheidsrechters geloot.
 - Het team dat bij deze strafbalserie de meeste doelpunten maakt of krijgt toegekend, wint.

- Als tijdens deze strafballenserie een definitieve uitslag is verkregen, behoeven dan nog resterende strafballen van de serie niet meer te worden genomen.
- b. - Indien ook dan nog geen beslissing is verkregen worden strafballen genomen volgens de zgn. 'sudden death-procedure':
 - Dezelfde vijf spelers van elk team zetten de serie strafballen voort tot bij een gelijk aantal strafballen van elk der teams een verschil in aantal doelpunten is verkregen.
 - De 'sudden death-serie' wordt begonnen door het team dat de laatste strafbal uit de eerste serie nam.
 - De vijf spelers van elk team mogen hun strafballen nemen in een van de eerste serie afwijkende volgorde.
 - Het team dat bij de 'sudden death-serie' een doelpunt voorsprong verkrijgt bij een gelijk aantal strafballen per team, wint.
 - De 'sudden death-serie' wordt voortgezet tot een beslissing is bereikt.
- 2. De doelpuntenstand van de normale wedstrijdtijd en het resultaat van de strafbalserie(s) dienen op de wedstrijdformulieren te worden vermeld.

B.8. Teams en spelers in bondswedstrijden hockey

8.1. Regeling uitgesloten spelers hockey

1. Voor deelneming aan de bonds- of districtscompetities hockey worden de spelers door de vereniging ingedeeld in de in regels B.1.1. sub a. tot en met e. genoemde teams, door welke indeling de spelers uitgesloten worden van het uitkomen in een door een lager team van de vereniging te spelen wedstrijd van de competities.
2. Als rangorde voor de teams geldt:
 - a. onder het standaardteam volgen de opeenvolgende reserveteams die deelnemen aan de door het bondsbestuur c.q. het districtsbestuur geleide competities;
 - b. daaronder volgen de opeenvolgende veteranenteams die deelnemen aan de door het bondsbestuur c.q. het districtsbestuur geleide competities.
 - c. daaronder volgen de opeenvolgende jeugdteams per leeftijds categorie die deelnemen aan de door het bondsbestuur c.q. het districtsbestuur geleide competities;
3. Bij overtreding van dit voorschrift zijn de bepalingen van regel A.4.3.1. tot en met A.4.3.5. van toepassing.

8.2. Opgave teams

1. a. Een vereniging waarvan teams deelnemen aan de door het

bondsbestuur dan wel een districtsbestuur georganiseerde competities, is verplicht aan de hockeybond uiterlijk 31 oktober van het lopende seizoen per seniorenteam een voor haar bindende opgave te verstrekken met de namen (achternaam en voorletters) van de spelers die in een team zijn ingedeeld. Door deze indeling zijn zij uitgesloten van het uitkomen in een lager team dan waarin zij zijn ingedeeld.

- b. Deze opgave dient als volgt te worden gedaan:
 - Bij het standaardteam (1e team) heren of dames uitkomend in de 1e tot en met de 4e klasse worden de namen van tenminste elf en ten hoogste zestien spelers opgegeven.
 - De spelers opgegeven bij de nummers 1 tot en met 8 komen daadwerkelijk in dit team uit en zijn uitgesloten van het uitkomen in een lager team.
 - Voor de bij het standaardteam heren of dames opgegeven spelers nummer 9 tot en met 16 geldt dat zij gedurende het gehele seizoen mogen worden gewisseld met de elf spelers die zijn opgegeven bij het 2e team (eerste reserveteam).
 - Bij de overige teams (vanaf het tweede reserveteam) dienen de namen van de spelers te worden vermeld waarvan redelijkerwijs wordt aangenomen dat zij in die teams uitkomen.
 - Niet op de opgave teams vermelde spelers worden beschouwd als 'algemeen reserve'; zij mogen in alle teams worden ingezet.
- c. Een vereniging is gerechtigd in de loop van het seizoen, doch uiterlijk per 1 maart van het lopende seizoen, éénmalig de onder sub 1 genoemde bindende opgave te wijzigen. De gewijzigde opgave is geldig op het moment dat het gewaarmerkte en getekende exemplaar door de vereniging is ontvangen.

2. Spelersopgave hoofd- en overgangsklasse

- a. Voor standaardteams (eerste teams heren of dames) uitkomend in de hoofd- en overgangsklasse moet de spelersopgave worden gedaan uiterlijk op de woensdag voorafgaand aan de als eerste vastgestelde competitiewedstrijd van dat team.
- b. Gedurende alle officieel door de hockeybond uitgeschreven competitiewedstrijden van het standaardteam zijn alleen spelers uit de spelersopgave genoemd onder B.8.2.2.a speelgerechtigd.
- c. Deze spelersopgave moet bevatten:
 - de namen (achternaam en voorletters) van tenminste 11 en ten hoogste 22 spelers. Mocht één van de namen op meer spelersopgaven van een hoofdklasse- dan wel een overgangsklasseteam worden vermeld, dan is deze speler alleen bij het team van dié vereniging speelgerechtigd, waarvoor hij op grond van het wedstrijdformulier als eerste is uitgekomen.
 - spelers opgegeven bij de nummers 1 tot en met 8 van het standaardteam komen daadwerkelijk uit in dit standaardteam zijn uitgesloten van het uitkomen in een lager team.
 - spelers opgegeven bij de nummers 9 tot en met 16 van het standaardteam zijn tevens speelgerechtigd voor het tweede team (het eerste reserveteam).

- spelers opgegeven bij de nummers 17 tot en met 22 worden beschouwd als algemeen reserve.
- d. Op de spelersopgave moeten tenminste twee keepers zijn vermeld, maar bij voorkeur drie keepers. Wanneer een vereniging het risico neemt slechts twee keepers op de spelersopgave te vermelden, krijgt zij bij eventuele problemen geen dispensatie om alsnog een keeper aan de spelersopgave toe te voegen.
- e. Studentenverenigingen mogen, uiterlijk op de woensdag voorafgaand aan de eerste returnwedstrijd, maximaal twee spelers van de spelerslijst vervangen door twee nieuwe spelers.
- f. Junioren die lid zijn van de vereniging zijn, zonder dat zij op de spelersopgave staan vermeld, speelgerechtigd voor het standaardteam. Op het wedstrijdformulier moet naast hun naam tevens hun geboortedatum worden vermeld.

8.3. Landelijke competitie voor A-teams

1. Voor een team dat uitkomt in de Landelijke A-competitie zijn alleen spelers speelgerechtigd die niet gedurende de voorcompetitie zijn voorgekomen op het wedstrijdformulier van een andere vereniging.
2. Spelers die gedurende een seizoen reeds hebben gespeeld in een team uitkomend in de Landelijke A-competitie, zijn niét speelgerechtigd gedurende hetzelfde seizoen uit te komen voor een ander team dat uitkomt in de Landelijke A-competitie. Artikel A.4.2. is derhalve niet van toepassing.

8.4. In een hogere/lagere leeftijdscategorie spelen van jeugdspelers

1. Voor jeugdspelers geldt dat zij gerechtigd zijn in een hogere leeftijdscategorie uit te komen, maar indien zij op de opgave teams volgens regel B.8.2. zijn vermeld, zijn zij niet gerechtigd tot het uitkomen in een lager team dan waarin zij bij die opgave zijn ingedeeld.
2. Het bondsbestuur respectievelijk het betrokken districtsbestuur kan indien een vereniging aannemelijk maakt dat deze in een leeftijdscategorie geen enkel team kan inschrijven wegens een tekort aan voor die categorie gerechtigde spelers, aan die vereniging dispensatie verlenen om spelers uit een hogere leeftijdscategorie (senioren/A, A/B, B/C, C/D) in dat team uit te laten komen. Het bondsbestuur respectievelijk het districtsbestuur beoordeelt of dispensatie wordt verleend en in welke leeftijdscategorie het team zal worden ingedeeld.

8.5. Niet-gerechtigde jeugdspelers bij beslissingswedstrijden

1. Een jeugdspeler/speelster - die op zich de juiste leeftijd heeft om in het betreffende team uit te komen (A.2.3.) - mag slechts voor beslissingswedstrijden van dat team uitkomen indien hij/zij in voorgaand-

de wedstrijden in hetzelfde seizoen tenminste tweemaal voor dat team is uitgekomen.

2. Deze regel geldt niet indien het een jeugdspeler/-speelster uit een lager elftal binnen dezelfde categorie betreft of een jeugdspeler/-speelster uit een lagere categorie.
3. Een beslissingswedstrijd is een wedstrijd die
 - a. toegang geeft tot een landelijke dan wel een interdistrictscompetitie;
 - b. gespeeld wordt tijdens een officieel landskampioenschap van de A, B en/of C categorie;
 - c. als play-off wedstrijd om een landskampioenschap wordt gespeeld;
 - d. door de (districts)competitieleiding als zodanig wordt aangewezen.

8.6 Inzenden opgave teams per 1 november en 1 maart

1. De in regel B.8.2.1. bedoelde opgave dient door de vereniging in drievoud te worden gedaan op een speciaal daarvoor beschikbaar gesteld formulier. Uiterlijk op de in regel B.8.2.1.lid a. en lid c. genoemde momenten dient de opgaven op het bondsbureau te zijn ontvangen.
2. Eén exemplaar van deze opgave zal voorzien van het bondsstempel en namens het bondsbestuur getekend aan de betrokken vereniging worden teruggezonden.
3. Iedere vereniging is gehouden het aldus van bondswege gewaarmerkte exemplaar op een publicatiebord in haar clubhuis of, indien de betrokken vereniging geen clubhuis heeft, op een andere voor een ieder in het oog lopende plaats in de onmiddellijke omgeving van het speelterrein aan te brengen.
4. Aan een vereniging kan voor elk verzuim van het onder de regels B.8.1., B.8.2. en B.8.3. gestelde een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

8.7. Dispensatiemogelijkheden

Op een met redenen omkleed, schriftelijk verzoek van de vereniging aan het bondsbestuur kan, buiten de in de artikel A.4.2.2. genoemde wijzigingsmogelijkheid, slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden veranderingen in de opgave worden toegestaan. Deze dispensatie wordt bovendien slechts verleend in het geval dat de tweede competitiehelft van het betrokken team nog niet is begonnen.

8.8. Het doen van een verkeerde opgave

Een vereniging die een opgave als bedoeld in artikel B.8.2. doet en hierbij één of meer spelers opgeeft van wie hem bekend is dat deze niet beschikbaar is/zijn of zal/zullen zijn, pleegt een bedrieglijke handeling in de zin van artikel 10.6.d van de statuten van de KNHB.

8.9. Sancties op het uitkomen van niet-gerechtigde en 'uitgesloten' spelers

1. Aan een vereniging waarvan in een team één of meer niet-gerechtigde of op grond van de in regel B.8.2. vermelde teamopgave 'uitgesloten' spelers zijn uitgekomen in een bondswedstrijd, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00 per wedstrijd, ongeacht het aantal niet-gerechtigde dan wel 'uitgesloten' spelers.
2. Aan een team, waarin één of meer niet-gerechtigde of 'uitgesloten' spelers zijn uitgekomen in een bondswedstrijd, worden 3 wedstrijdpunten per wedstrijd in mindering gebracht, ongeacht het aantal niet-gerechtigde of 'uitgesloten' spelers.
3. Onder uitkomen wordt ook verstaan het vermeld zijn op het wedstrijdformulier.
4. Het melden van een speler, die om één van de redenen genoemd in hoofdstuk B.8 van het Bondsreglement, niet gerechtigd is om in een bepaald elftal uit te komen, moet binnen 10 dagen na de wedstrijd, waarin de overtreding is begaan, schriftelijk op het bondsbureau zijn ontvangen. Deze melding kan geschieden via het wedstrijdformulier of via een schrijven van het bestuur van de vereniging waartegen de overtreding is begaan.

8.10. Afgelastingen bij wedstrijden in de Landelijke A en IDC-competities.

Indien een speelveld wordt afgekeurd, is de vereniging verplicht de wedstrijd van de Landelijke A of IDC-competitie te verzetten naar een ander op de accommodatie aanwezig wel bespeelbaar kunstgrasveld, omdat in zo'n geval wedstrijden in deze competities voorrang hebben op die in andere competities, behoudens wedstrijden van standaardelftallen heren en dames.

B.9. Wedstrijdformulieren

9.1. Invullen en inzenden

1. Op de dag van een door bondsbestuur of districtsbestuur vastgestelde wedstrijd moet zowel de ontvangende als de bezoekende ver-

- eniging een door de hockeybond beschikbaar te stellen wedstrijd-formulier naar waarheid volledig en leesbaar invullen en in een vol-doende gefrankeerde envelop inzenden aan het bondsbureau.
2. Elk team dient voorafgaand aan de wedstrijd aan de scheidsrechter een wedstrijdformulier ter hand te stellen waarop is aangegeven welke teams de wedstrijd spelen en welke voor het team speelge-rechtigde spelers aan de wedstrijd zullen deelnemen.
 3. De scheidsrechters noteren op het formulier hun naam en scheids-rechtersnummer, na de wedstrijd de uitslag en eventuele bijzonder-heden betreffende de wedstrijd zoals het tijdelijk dan wel definitief van de wedstrijd uitsluiten van spelers en/of teambegeleiders.
 4. Zodra na afloop van de wedstrijd de uitslag en eventuele bijzonder-heden op het formulier zijn genoteerd, dient het formulier te worden ondertekend door de aanvoerder van het betrokken team en de beide scheidsrechters.

9.2. Vermelden van namen van spelers en teambegeleiders

1. Verenigingen zijn verplicht op het wedstrijdformulier de namen van de spelers (maximaal 16) die voor hen deelnemen aan een wedstrijd volledig, duidelijk en correct te vermelden.
2. Op het wedstrijdformulier dat voorafgaand aan de wedstrijd aan de scheidsrechters wordt overhandigd, dienen voor een team de namen van tenminste acht voor dat team speelgerechtigde spelers te zijn vermeld (zie regel B.4.7.). Als minder dan zestien spelers op het for-mulier zijn vermeld, mag een team tijdens de wedstrijd met voor dat team speelgerechtigde spelers worden aangevuld. Deze spelers moeten bij de scheidsrechters worden aangemeld voor zij het recht krijgen in het speelveld te komen en/of op de teambank plaats te nemen. De namen van deze spelers moeten tijdens of na de wed-strijd alsnog op het formulier worden vermeld.
3. Indien in een bondswedstrijd een speler of een teambegeleider definitief van deelnemen aan de wedstrijd wordt uitgesloten, is de vereniging ook verplicht op het wedstrijdformulier, dan wel in een bijlage bij dat formulier, het woonadres of verblijfsadres van de betrokkene te vermelden en daarbij aan te geven hoe deze telefo-nisch bereikbaar is.
4. De aanvoerder van een team is er bij bondswedstrijden namens zijn vereniging verantwoordelijk voor dat de juiste personalia alsmede volledige adresgegevens én geboortedatum van spelers en begelei-ders van zijn team volledig, duidelijk en correct op het wedstrijdfor-mulier worden vermeld.

9.3. Berichtgeving over niet-gespeelde wedstrijden

Indien een vastgestelde bondswedstrijd niet is gespeeld zijn de betreffende verenigingen verplicht daarvan op de dag waarop de wedstrijd was vastgesteld kennis te geven aan het bondsbestuur respectievelijk het betrokken districtsbestuur, met vermelding van de reden van het niet spelen. Deze kennisgeving dient te geschieden door middel van een (totaal)-opgave van de niet-gespeelde wedstrijden op een afzonderlijk schrijven. Deze verplichting geldt niet ingeval de wedstrijd(en) niet is/zijn gespeeld in verband met afgelasting door het bondsbestuur of het districtsbestuur. Bij het niet of niet tijdig nakomen van deze verplichting kunnen administratiekosten van € 4,50 worden opgelegd.

9.4. Niet (tijdig) inzenden en onjuist/onleesbaar of niet volledig invullen van wedstrijdformulieren

1. Bij niet of niet tijdig inzenden of onjuist of niet volledig invullen van het wedstrijdformulier worden aan de vereniging administratiekosten in rekening gebracht van € 4,50 per formulier.
2. Het onjuist of niet volledig invullen van het wedstrijdformulier kan worden opgevat als een bedrieglijke handeling conform artikel 11.1.f van de statuten.
3. Verenigingen zijn verplicht voor de duur van één kalenderjaar de voor het verenigingsarchief bestemde doordruk-exemplaren te bewaren en indien daar door bondsbestuur c.q. districtsbestuur om wordt verzocht, die kopie ter controle toe te sturen.

B.10. Onregelmatigheden rond bondswedstrijden hockey

10.1. Niet opkomen en wedstrijd niet aanvangen

1. Aan een vereniging waarvan een team in een in regel B.2.3. bedoelde wedstrijd in strijd met de verplichting niet is opgekomen dan wel de wedstrijd niet heeft aangevangen, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
2. Aan een team dat in strijd met zijn verplichting in een vastgestelde bondswedstrijd niet is opgekomen dan wel de wedstrijd niet heeft aangevangen, kunnen 3 wedstrijdpunten in mindering worden gebracht.
3. Deze niet-gespeelde wedstrijd wordt als regel opnieuw vastgesteld; hiervan kan echter worden afgeweken, mits dit geen invloed heeft op kampioenschap, promotie of degradatie.
4. De vereniging van het team dat niet is opgekomen, dient, indien de van bondswege voor het leiden van de wedstrijd aangewezen

scheidsrechters reeds aanwezig waren, aan de hockeybond de reiskosten van deze scheidsrechters te vergoeden, op basis van openbaar vervoer tussen de plaats waar de wedstrijd zou moeten worden gespeeld en de woonplaats van elk der scheidsrechters.

5. Indien het ontvangende team niet is opgekomen of de wedstrijd niet wil aanvangen en het bezoekende team de reis reeds heeft aangevangen, dient de vereniging van het thuisteam aan haar tegenpartij de reiskosten van de spelers te vergoeden, op basis van de kosten van openbaar vervoer tussen de plaats van de ontvangende vereniging en die van de bezoekende vereniging.
6. Het bondsbestuur c.q. het betrokken districtsbestuur heeft bovendien de bevoegdheid om indien het ontvangende team niet is opgekomen of de wedstrijd niet is aangevangen de opnieuw vast te stellen wedstrijd op het terrein van het bezoekende team te laten plaatsvinden

10.2. Voor tweede maal niet opkomen of wedstrijd niet aanvangen

1. Een team dat tijdens eenzelfde competitie in strijd met zijn verplichting voor de tweede maal niet is opgekomen dan wel de wedstrijd niet heeft aangevangen, verliest het recht van verdere deelneming aan de competitie. Het bondsbestuur respectievelijk het districtsbestuur deelt het betreffende team het volgende seizoen ten minste één klasse lager in, maar kan in bijzondere gevallen tot een lagere indeling komen.
2. De door het team reeds gespeelde wedstrijden worden als niet-gespeeld beschouwd; één en ander zal in de ranglijst van de competitie worden verwerkt.
3. Voor het team verschuldigde inleggelden blijven verschuldigd; reeds betaalde inleggelden worden niet gerestitueerd.

10.3. Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door de scheidsrechters

1. Van een door het bondsbestuur of een districtsbestuur vastgestelde wedstrijd, die vóór het verstrijken van de speeltijd door de scheidsrechters wordt beëindigd, wordt het resterend deel zo spoedig mogelijk op een nader te bepalen datum gespeeld; hiervan kan worden afgeweken, mits dit geen invloed heeft op kampioenschap, promotie of degradatie.
2. Ingeval van voortijdige beëindiging, als bedoeld in lid 1. van deze regel, dienen de scheidsrechters op het wedstrijdformulier het volgende aan te tekenen:
 - a. de reden(en) van de voortijdige beëindiging;
 - b. de doelpuntenstand die was bereikt op het moment dat de wedstrijd voortijdig werd beëindigd;

c. het moment (in minuten) dat de wedstrijd voortijdig werd beëindigd; of direct voorafgaand aan het voortijdig beëindigen van de wedstrijd door de scheidsrechter een strafbal of strafcorner werd toegekend en aan welk team dit geschiedde.

3. Indien een wedstrijd voortijdig door de scheidsrechter wordt beëindigd wegens wangedrag van wedstrijddeelnemers of ongeregeldeheden op of rond het speelveld kunnen de bepalingen betreffende een niet-ordelijk verlopen wedstrijd (regel B.10.7.) van toepassing worden verklaard.

10.4. Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door een team

1. Indien een wedstrijd voortijdig wordt beëindigd omdat een team weigert verder te spelen, worden aan dit team 3 wedstrijdpunten in mindering gebracht.
2. Aan de vereniging van het in het lid 1. van deze regel genoemde team kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
3. Ingeval van voortijdige beëindiging, als bedoeld in lid 1. van deze regel, dienen de scheidsrechters op het wedstrijdformulier het volgende aan te tekenen:
 - a. de reden(en) van de voortijdige beëindiging en door welk team de wedstrijd voortijdig werd beëindigd;
 - b. de doelpuntenstand die was bereikt op het moment dat de wedstrijd voortijdig werd beëindigd;
 - c. het moment (in minuten) dat de wedstrijd voortijdig werd beëindigd;
 - d. of direct voorafgaand aan het voortijdig beëindigen van de wedstrijd door de scheidsrechter een strafbal of strafcorner werd toegekend en aan welk team dit geschiedde.
4. De competitieleiding heeft de bevoegdheid de stand op het moment van staken als eindstand aan te merken en het restant niet te laten uitspelen.

10.5. Wat gebeurt er met een voortijdig afgebroken wedstrijd?

1. Van voortijdig afgebroken bondswedstrijden wordt het resterend deel zo spoedig mogelijk op een nader te bepalen datum gespeeld; hiervan kan worden afgeweken, mits dit geen invloed heeft op kampioenschap, promotie of degradatie.
2. De teams, die het resterend deel van een voortijdig afgebroken wedstrijd spelen, bestaan uit dezelfde spelers, die aan de wedstrijd deelnamen op het moment dat de wedstrijd werd afgebroken. Indien spelers niet beschikbaar zijn, mogen zij worden vervangen door spelers die gerechtigd zijn voor dit team uit te komen. Voor spelers die op het moment dat de wedstrijd werd afgebroken

tijdelijk of definitief uit het veld waren gezonden, geldt, dat zij gedurende hun straf tijd niet aan het resterend deel van de wedstrijd mogen deelnemen en dat zij gedurende hun straf tijd in het resterend deel van de wedstrijd niet mogen worden vervangen.

3. De doelpuntenstand bij aanvang van het spelen van het resterend deel van een voortijdig afgebroken wedstrijd is die, welke was bereikt op het moment dat de wedstrijd voortijdig werd afgebroken.
4. Het spelen van het resterend deel van de wedstrijd vangt in de regel aan met een beginslag. Indien echter de wedstrijd voortijdig werd beïndigd na het toekennen van een strafbal of strafcorner wordt het spelen van het resterend deel van de wedstrijd aangevangen met deze strafbal of strafcorner.
5. Indien het resterend deel een thuiswedstrijd betreft van een team dat weigerde verder te spelen, dient de vereniging van dit team aan haar tegenpartij de reiskosten van de spelers te vergoeden, op basis van de kosten van openbaar vervoer tussen de plaats van het ontvangende en die van de bezoekende vereniging.
6. De vereniging van het team dat weigerde verder te spelen, dient, indien van bondswege voor het leiden van de wedstrijd scheidsrechters zijn aangewezen, aan de hockeybond de reiskosten van deze scheidsrechters te vergoeden, op basis van openbaar vervoer tussen de plaats waar de wedstrijd werd gespeeld en de woonplaats van elk der scheidsrechters.

10.6. Wat gebeurt er met een team dat voor de tweede maal een wedstrijd weigert voort te zetten?

1. Aan een team dat tijdens één en dezelfde competitie voor de tweede maal heeft geweigerd een wedstrijd voort te zetten, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00. Tevens verliest dit team het recht op verdere deelneming aan de competitie. Het bondsbestuur respectievelijk het districtsbestuur deelt het betreffende team het volgende seizoen ten minste één klasse lager in, maar kan in bijzondere gevallen tot een lagere indeling komen. De door dit team gespeelde wedstrijden worden als niet gespeeld beschouwd; een en ander zal in de ranglijst van de competitie worden verwerkt.
2. Voor het team verschuldigde inleggeden blijven verschuldigd; reeds betaalde inleggeden worden niet gerestitueerd.

10.7. Een niet-ordelijk verlopen hockeywedstrijd

1. Een naar het oordeel van het bondsbestuur respectievelijk een districtsbestuur niet-ordelijk verlopen wedstrijd, wordt in de regel als niet-gespeeld beschouwd.

2. Deze niet-gespeelde wedstrijd wordt als regel opnieuw vastgesteld; hiervan kan worden afgeweken, mits dit geen invloed heeft op kampioenschap, promotie of degradatie. Indien de wedstrijd niet opnieuw wordt vastgesteld, heeft de betreffende competitieleiding de bevoegdheid de stand op het moment van staken als eindstand aan te merken.
3. Aan een vereniging waaraan het niet-ordelijk verloop is toe te schrijven, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
4. Aan het team waaraan het niet-ordelijk verloop is toe te schrijven, worden 3 wedstrijpunten in mindering gebracht.
5. Indien door wangedrag van supporters van een vereniging het verloop van een wedstrijd wordt verstoord, wordt de wedstrijd als niet-ordelijk verlopen beschouwd. Aan de betreffende vereniging kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 450,00. Daarnaast of in plaats daarvan kan aan het team van de betreffende vereniging drie punten in mindering worden gebracht. Het bondsbestuur c.q. het districtsbestuur kan bepalen dat de oorspronkelijke uitslag blijft gehandhaafd en dat slechts het restant wordt (uit)gespeeld.
5. Indien het niet-ordelijk verloop is toe te schrijven aan een team dat een 'thuis'-wedstrijd speelde, dient de vereniging van dit team de reiskosten van het bezoekend team te vergoeden op basis van de kosten van openbaar vervoer tussen de vestigingsplaats van het bezoekend team en de vestigingsplaats van het thuisspelend team.
6. De vereniging van het team waaraan het niet-ordelijk verloop is toe te schrijven, dient, indien van bondswegen voor het leiden van de wedstrijd scheidsrechters zijn aangewezen, aan de hockeybond de reiskosten van deze scheidsrechters te vergoeden, op basis van openbaar vervoer tussen de plaats waar de wedstrijd werd gespeeld en de woonplaats van elk der scheidsrechters.

Deel C

Reglement voor de zaalhockeycompetities

C.1. Zaalhockeycompetities

1.1. Zaalhockeyperiode

Het bondsbestuur dan wel een districtsbestuur maakt uiterlijk in de maand juni voorafgaand aan een competitie seizoen aan de clubs in het district bekend welke zaalhockeycompetities zullen worden georganiseerd en in welk deel van het seizoen de wedstrijden van die competities in beginsel voorrang zullen hebben op wedstrijden (veld)hockey die door overeenkomstige teams zullen worden gespeeld.

1.2. Indeling van de zaalhockeycompetities

De door het bondsbestuur dan wel een districtsbestuur te organiseren zaalhockeycompetities worden als volgt nader onderscheiden:

- a. competities van standaardteams (eerste teams) van dames respectievelijk heren senioren;
- b. competities van reserveteams van dames respectievelijk heren senioren;
- c. competities van veteranenteams van dames respectievelijk heren. Voor de leeftijdsgrenzen zie artikel A.2.4;
- d. competities van jeugdteams van meisjes respectievelijk jongens, te onderscheiden in de leeftijdscategorieën A, B, C en D;
- e. voor meisjes en jongens in de leeftijdscategorieën D, E en F kunnen daarnaast in onderling overleg tussen de verenigingen en het districtsbestuur speelreeksen voor 3-, 6-of 8-tallen worden vastgesteld.

1.3. Nationale kampioenschappen

1. Jaarlijks organiseert het bondsbestuur, volgens dan nader vast te stellen regelingen, nationale kampioenschappen voor standaardteams dames dan wel heren, reserveteams dames dan wel heren en/of jeugdteams in de categorieën A,B en C meisjes dan wel jongens.
2. Bij deze kampioenschappen wordt een bondsgedelegeerde aangewezen, die met betrekking tot door scheidsrechters geconstateerd wangedrag van spelers en/of begeleiders op kan treden en maatregelen kan treffen (statuten artikel 39).

1.4. Inschrijven voor de zaalhockeycompetities

1. De verenigingen kunnen zich met een nader vast te stellen aantal teams voor elk der competities zaalhockey in het district inschrijven bij het districtsbestuur waaronder zij ressorteren. De definitieve inschrijving dient te geschieden vóór 15 september voorafgaand aan het seizoen waarin de vereniging aan de zaalhockeycompetities wil deelnemen.

2. De verenigingen kunnen eventuele wensen ten aanzien van de competitie-indeling van de teams en het wedstrijdprogramma bij het betrokken districtsbestuur kenbaar maken tussen 1 en 15 augustus voorafgaand aan het betreffend seizoen; voorzover mogelijk zal met deze wensen rekening worden gehouden.

1.5. Indeling van teams en promotie-/degradatieregeling

1. De indeling van teams in de competitieklassen en -afdelingen wordt door het bondsbestuur dan wel het voor de competitie verantwoordelijke districtsbestuur uiterlijk 1 maand voorafgaand aan de aanvang van de zaalhockeycompetitie bekend gemaakt.
2. De promotie- en degradatieregeling wordt jaarlijks voor de aanvang van de nieuwe zaalhockeycompetities door het bondsbestuur dan wel het betrokken districtsbestuur vastgesteld en gepubliceerd.

1.6. Terugtrekken van een team of van teams uit de competitie

1. Aan een vereniging, die één of meer teams uit een competitie terugtrekt, kan voor elk teruggetrokken team een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00; bovendien blijft voor elk team dat aan de competitie heeft deelgenomen het inschrijfgeld verschuldigd, alsmede de eventuele kosten van zaalhuur.
2. De door het team reeds gespeelde wedstrijden worden als niet gespeeld beschouwd; een en ander zal in de ranglijst worden verwerkt.
3. Het wederom deelnemen van teruggetrokken teams aan een volgende competitie kan alleen geschieden met toestemming van het betrokken districtsbestuur, waaraan voorwaarden kunnen worden verbonden.

C.2. Wedstrijdprogramma's zaalhockey

2.1. Vaststelling en publicatie van wedstrijdprogramma's

Wedstrijdprogramma's, alsmede de datum en plaats waar de wedstrijden zullen worden gespeeld, benevens de vereniging of de districtsfunctionaris die verantwoordelijk is voor de organisatie van de wedstrijddag, worden ruim te voren door het Bondsbestuur dan wel het voor een competitie verantwoordelijke districtsbestuur vastgesteld en gepubliceerd; een en ander onverminderd de in regel C.5. te regelen bevoegdheid tot afgelasten door het betrokken districtsbestuur.

2.2. Wanneer en waar worden zaalhockeywedstrijden gespeeld?

Een wedstrijd wordt gespeeld op het door het Bondsbestuur dan wel door het betrokken districtsbestuur vastgestelde en gepubliceerde dag

en tijd en in de in het programma aangegeven zaal. Het Bondsbestuur dan wel het betrokken districtsbestuur kan in een bijzonder geval, al dan niet op verzoek van een der betrokken verenigingen, een andere dag of aanvangstijd of zaal aanwijzen.

2.3. Verplichting tot het spelen van vastgestelde wedstrijden

Een vereniging is verplicht de voor haar overeenkomstig de artikelen C.2.1. en C.2.2. vastgestelde wedstrijden te spelen.

C.3. Organisatie van de leiding in de zaal tijdens een wedstrijd-dag

3.1. Aanwijzen zaalleider

1. De voor de organisatie in de zaal op de betreffende wedstrijd dag aangewezen (ontvangende) vereniging of districtsfunctionaris is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken in de zaalaccommodatie. Als het een vereniging betreft wijst deze voor de betreffende wedstrijden een zaalleider aan. Als zaalleider kunnen alleen personen van tenminste 18 jaar oud optreden.
2. Indien door een vereniging niet wordt voldaan aan de verplichting een zaalleider aan te wijzen, kan aan deze vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

3.2. Taken zaalleider

1. De zaalleider is belast met de volgende taken:
 - a. Hij stelt de deelnemende teams op de hoogte van de bijzondere orde bepalingen die in de betreffende zaal van toepassing zijn.
 - b. Hij zorgt ervoor, dat de zaalaccommodatie in orde is (balken goed gelegd, hockeydoelnetten aangebracht, spelersbank en strafbank geplaatst, voorzieningen voor tijdopneming en duidelijk scorebord aanwezig, verbandtrommel op gemakkelijk toegankelijke plaats aanwezig).
 - c. Hij zorgt ervoor dat in de zaal een exemplaar van het geldend bondsreglement, van het geldend spelreglement zaal hockey en van het van toepassing zijnde wedstrijdprogramma aanwezig zijn.
 - d. Hij zorgt dat de orde in de zaal bewaard blijft en de aanwijzingen voor gebruik van de accommodatie worden nageleefd.
 - e. Hij draagt zorg voor de aanwezigheid van tijdopnemers bij de wedstrijden, tenzij op andere wijze tijdopnemers zijn aangewezen.
 - f. Hij is verantwoordelijk voor de registratie en administratie van de wedstrijduitslagen en het tijdig inzenden van de formulieren.
2. De voor de organisatie in de zaal aangewezen vereniging of districtsfunctionaris kan de zaalleider in het belang van de goede gang van zaken in de zaal aanvullende taken opdragen.

3. De zaalleider zendt binnen 24 uur na de laatste wedstrijd aan het bondsbestuur dan wel het betrokken districtsbestuur een schriftelijk verslag omtrent eventuele bijzonderheden van de tijdens zijn periode van zaalleiding gespeelde wedstrijden of eventuele bijzondere gebeurtenissen in de betreffende zaal.

3.3. Begeleider bij jeugdteams

1. Een vereniging is verplicht elk van haar jeugdteams gedurende wedstrijden te laten begeleiden door een persoon die als teamleider gedurende het verblijf van het team in de zaalaccommodatie namens de vereniging verantwoordelijkheid draagt voor het gedrag van de spelers. Als teamleider van een jeugdteam kunnen alleen personen van tenminste 18 jaar oud optreden.
2. Bij niet nakomen van de verplichting van regel C.3.3. kan aan de betreffende vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

C.4. Bondswedstrijden zaalhockey

4.1. Plaats, dag en aanvangstijd van wedstrijden

Plaats, dag en aanvangstijd van een bondswedstrijd zaalhockey worden vastgesteld door het bondsbestuur dan wel het voor de betrokken competitie verantwoordelijke districtsbestuur en tijdig gepubliceerd.

4.2. Wijzigingen op plaats, dag en aanvangstijdstip van een wedstrijd

1. Het voor een competitie verantwoordelijke districtsbestuur is bevoegd wijziging te brengen in de voor een zaalhockeywedstrijd vastgestelde plaats, datum en aanvangstijdstip.
2. De voor de organisatie in de zaal aangewezen vereniging of districtsfunctionaris brengt deze wijzigingen onverwijld ter kennis van:
 - a. de betrokken verenigingen, en in geval van bondswege scheidsrechters zijn aangewezen;
 - b. de betreffende aangewezen scheidsrechters;
 - c. het secretariaat of afzegadres van de betrokken aanwijsc commissie.

4.3. Aanwezigheid van teams op het vastgestelde aanvangstijdstip

1. Een team dient bij de aanvang van een bondswedstrijd te bestaan uit tenminste 4 spelers.
2. Een team dat op het vastgestelde aanvangstijdstip niet gereed is de wedstrijd te beginnen, krijgt voor elke volle drie minuten die na het aangegeven aanvangstijdstip zijn verstreken, een strafdoelpunt tegen.

3. Een team dat 15 minuten na het vastgestelde aanvangstijdstip nog niet gereed is de wedstrijd te spelen, kan als niet opgekomen worden beschouwd, in welk geval regel C.9. van toepassing kan worden verklaard.
4. Aan een vereniging, waarvan een team niet op het vastgestelde aanvangstijdstip gereed is de wedstrijd te beginnen, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

4.4. Melden teams en scheidsrechters

Elk team en elke scheidsrechter dient zich tenminste 20 minuten voor de aanvang van de door hen te spelen respectievelijk te leiden wedstrijd te melden bij de zaalleider.

4.5. Rustperiode voor een team tussen twee wedstrijden op één dag

Indien er voor een team op een dag twee wedstrijden achter elkaar in dezelfde zaalaccommodatie zijn vastgesteld, dient er tussen deze wedstrijden een rustperiode van tenminste 10 minuten in acht te worden genomen.

4.6. Wedstrijdduur bij zaalhockey

1. Een bondswedstrijd zaalhockey duurt in beginsel 2x20 minuten, maar het voor een competitie verantwoordelijke districtsbestuur is bevoegd voor wedstrijden in een competitie per klasse of afdeling een afwijkende wedstrijdduur vast te stellen; deze afwijkende wedstrijdduur dient voor de aanvang van de zaalhockeyperiode te worden gepubliceerd.
2. Indien voor wedstrijden een kortere duur dan 2x20 minuten wordt vastgesteld, zal de wedstrijdduur tenminste 2x15 minuten dan wel 1x25 minuten bedragen.
3. Een langere wedstrijdduur dan 2x20 minuten kan uitsluitend worden vastgesteld, indien de bij de wedstrijd betrokken teams op dezelfde wedstrijddag geen andere competitiewedstrijden behoeven te spelen; deze langere wedstrijdduur zal niet meer dan 2x30 minuten bedragen.
4. Indien om organisatorische redenen de tevoren vastgestelde wedstrijdduur voor een wedstrijd of een serie wedstrijden niet kan worden gerealiseerd, stelt de zaalleider een aan de omstandigheden aangepaste wedstrijdduur vast voor die wedstrijd of die serie wedstrijden. Deze wedstrijdduur dient dan tenminste 2x15 minuten dan wel 1x25 minuten te bedragen. De aanvoerders van de betrokken teams en de betreffende scheidsrechters worden hierover voor de aanvang van de wedstrijd op de hoogte gesteld door de zaalleider.

4.7. 'Uitspelen' van strafcorners en strafballen

1. De scheidsrechters en de tijdopnemer passen voor een wedstrijd de volgens regel C.4.6. vastgestelde wedstrijdduur toe. Daarbij wordt een tegen het einde van een wedstrijd of wedstrijdhalf toegekende strafbal of strafcorner steeds volgens de bepalingen van het spelreglement zaalhockey afgewerkt, maar de tijd gemoeid met het nemen van strafballen en onderbrekingen wordt alleen bij de wedstrijdduur geteld, indien dit in het kader van het wedstrijdprogramma organisatorisch mogelijk is.
2. In hallen waar op meer dan een veld wordt gespeeld, kan een centraal signaal voor het begin van wedstrijden worden gegeven, maar de verantwoordelijkheid voor het beëindigen van een wedstrijdhalf blijft voor elk der wedstrijden berusten bij de betreffende scheidsrechters en tijdopnemer.

C.5. Afgelasten van zaalhockeywedstrijden

5.1. Bevoegdheid tot afgelasten

1. Het voor een competitie zaalhockey verantwoordelijke districtsbestuur is te allen tijde bevoegd een bondswedstrijd zaalhockey af te gelasten op grond van bijzondere omstandigheden, waaronder slecht weer. Het betrokken districtsbestuur is tevens bevoegd om op verzoek van een belanghebbende vereniging een of meer wedstrijden af te gelasten, indien zich omstandigheden voordoen, die een dergelijke beslissing gewenst maken.
2. Naast toepassing van het gestelde in regel C.5.1.1. kan afgelasten van een bondswedstrijd zaalhockey of een gedeelte daarvan alleen geschieden in verband met de gesteldheid van de zaal.
De hier bedoelde bevoegdheid tot afgelasten berust bij:
 - a. het betrokken districtsbestuur voor het gehele of gedeeltelijke programma;
 - b. de ingevolge regel C.3. voor de organisatie in de zaal aangewezen vereniging of districtsfunctionaris voor het gehele in de betreffende zaal te spelen programma of een gedeelte daarvan;
 - c. de scheidsrechters voor een door hen te leiden wedstrijd of een gedeelte daarvan, na overleg met degene die ingevolge regel C.3. voor de zaalleiding is aangewezen.

5.2. Kennisgeving van afgelasting

1. Indien wedstrijden worden afgelast dient dit onverwijld ter kennis te worden gebracht aan de betrokken verenigingen en de voor deze wedstrijden aangewezen scheidsrechters.
2. Indien wedstrijden anders dan door het districtsbestuur worden afgelast, dient het districtsbestuur hier onverwijld over te worden ingelicht.

5.3. Opnieuw vaststellen van afgelaste wedstrijd(en)

Zaalhockeywedstrijden afgelast op grond van regel C.5. worden als regel niet opnieuw vastgesteld; hiervan kan worden afgeweken indien de wedstrijd van belang is voor het bepalen van het kampioenschap, promotie of degradatie.

C.6. Beslissingswedstrijden bij zaalhockey

6.1. Vaststellen van een beslissingswedstrijd

1. Indien voor het verkrijgen van een beslissing over kampioenschap, promotie of degradatie een beslissingswedstrijd moet worden georganiseerd, stelt het voor de betrokken competitie verantwoordelijke districtsbestuur in overleg met de betrokken verenigingen een plaats, een datum en een aanvangstijdstip voor deze wedstrijd vast.
2. Als wedstrijdduur voor een beslissingswedstrijd geldt de wedstrijdduur die gebruikelijk was voor de wedstrijden in de competitieklasse en -afdeling waarin de betrokken teams uitkwamen en de duur van de eventuele verlenging.

6.2. Verkrijgen van een beslissing d.m.v. strafballen

1. Als bij het verstrijken van de totale wedstrijdduur nog geen beslissing is bereikt, dient deze te worden verkregen door het nemen van een serie of series strafballen, volgens de procedure zoals omschreven in het geldende Spelreglement Zaalhockey.
2. De doelpuntenstand van de normale wedstrijdduur en het resultaat van de strafbalserie(s) dienen op de wedstrijdformulieren te worden vermeld.

C.7. Teams en spelers in bondswedstrijden zaalhockey

7.1. Zaalhockey bij andere vereniging

1. Een speler mag zich voor deelname aan de zaalhockeycompetitie aanmelden bij een andere vereniging dan waar hij (veld)hockey

speelt. Dit geldt voor zowel spelers die in de veldhockeycompetitie in een standaardteam zijn uitgekomen, als voor spelers die in een reserveteam zijn uitgekomen.

2. De naam van de betreffende speler dient uiterlijk op 1 december van het lopende seizoen aan het bondsbestuur te zijn opgegeven. Deze opgave moet worden gedaan door de vereniging waarvoor de speler in de zaalhockeycompetitie gaat uitkomen op het daarvoor beschikbaar gestelde formulier 'zaalhockey bij andere vereniging'. Bij deze opgave dient het formulier 'verklaring van geen bezwaar' te worden overlegd dat is afgegeven door de vereniging waarvan de speler deelneemt aan de veldhockeycompetitie. Een kopie van de opgave dient te worden gezonden aan het bestuur van het district waarin de speler aan de zaalhockeycompetitie deelneemt.
3. Deze regeling geldt ongeacht de situatie of de betrokken vereniging waarvan de speler niet in de zaalhockeycompetitie zal uitkomen al dan niet deelneemt aan de zaalhockeycompetitie.
4. De vereniging waarvoor de speler deelneemt aan de (veld)hockeycompetitie, blijft verantwoordelijk voor de verplichtingen ex artikel 8.1 en 9.1a HR (ledenopgave en contributieafdracht).
5. Met betrekking tot de tenuitvoerlegging van een uitspraak van de strafcommissie dan wel commissie van beroep geldt, dat indien nodig een opgelegde straf dient te worden overgenomen door de vereniging waarvoor de speler deelneemt in de veldhockeycompetitie. De vereniging waarvoor de speler deelneemt in de zaalhockeycompetitie en die niet of gedeeltelijk de straf ten uitvoer heeft kunnen leggen, dient dit aan het bondsbestuur en de vereniging waarvoor de speler uitkomt in de veldhockeycompetitie, te berichten. Niet-nakomen van deze verplichtingen door de ene en/of de andere vereniging zal worden bestraft conform regel A.4.3. van dit bondsreglement.

7.2. Regeling uitgesloten spelers zaalhockey

1. Voor deelneming aan de competities zaalhockey worden de spelers door de vereniging ingedeeld in de in regels C.1.2. sub a. tot en met e. genoemde teams, door welke indeling de spelers uitgesloten worden van het uitkomen in een door een lager team van de vereniging te spelen wedstrijd van de competities.
2. Als rangorde voor de teams geldt:
 - a. onder het standaardteam volgen de opeenvolgende reserveteams die deelnemen aan de competities;
 - b. daaronder volgen de opeenvolgende veteranenteams die deelnemen aan de competities;
 - c. en daaronder volgen de opeenvolgende jeugdteams per leeftijdscategorie.

3. Bij overtreding van dit voorschrift zijn de bepalingen van regel A.4.3.1. tot en met A.4.3.5. van toepassing.

7.3. Opgave teams

1. Een vereniging waarvan teams deelnemen aan de door het bondsbestuur dan wel het districtsbestuur georganiseerde competities is verplicht aan de hockeybond uiterlijk 1 december van het lopende seizoen per seniorenteam een voor haar bindende opgave te verspreken met de namen van de spelers die in een team zijn ingedeeld. Door deze indeling zijn zij uitgesloten van het uitkomen in een lager team dan waarin zij zijn ingedeeld.
2. Deze opgave dient als volgt te worden gedaan:
 - a. Bij het standaardteam (1e team) heren of dames worden de namen van tenminste zes spelers opgegeven. Deze spelers zijn uitgesloten van het spelen in lagere teams.
 - b. Bij de overige teams (vanaf het tweede reserveteam) dienen de namen van zes spelers te worden vermeld waarvan redelijkerwijs wordt aangenomen dat zij in die teams uitkomen. Zij mogen wel in hogere maar niet in lagere teams uitkomen.
 - c. Niet op de opgave teams vermelde spelers worden beschouwd als 'algemeen reserve'; zij mogen in alle teams worden ingezet.
3. Spelerslijst standaardteams hoofdklasse en districtstopklasse
Voor standaardteams (eerste teams heren of dames) uitkomend in de hoogste standaard districtsklasse (topklasse) en/of districtskampioenschappen en/of de landelijke hoofdklasse moet de spelersopgave worden gedaan uiterlijk op 15 december van het lopende seizoen.
 - a. Gedurende alle officieel door de hockeybond uitgeschreven competitiewedstrijden van het standaardteam in die hoofdklasse zijn alleen spelers uit de spelersopgave genoemd onder C.7.3.3. speelgerechtigd.
 - b. Deze spelersopgave moet bevatten:
 - de namen (achternaam en voorletters) van tenminste 6 en ten hoogste 18 spelers. Mocht één van de namen op meer spelersopgaven van een hoofdklasse- dan wel een overgangsklasseteam worden vermeld, dan is deze speler alleen bij het team van dié vereniging speelgerechtigd, waarvoor hij op grond van het wedstrijdformulier als eerste is uitgekomen.
 - spelers opgegeven bij de nummers 1 tot en met 6 van het standaardteam komen daadwerkelijk uit in dit standaardteam zijn uitgesloten van het uitkomen in een lager team.
 - spelers opgegeven bij de nummers 7 tot en met 12 van het standaardteam zijn tevens speelgerechtigd voor het tweede team (het eerste reserveteam).
 - spelers opgegeven bij de nummers 13 tot en met 18 worden beschouwd als algemeen reserve.
 - c. Op de spelersopgave moeten tenminste twee keepers worden vermeld, maar bij voorkeur drie keepers.

Wanneer een vereniging het risico neemt slechts twee keepers op de spelersopgave te vermelden, krijgt zij bij eventuele problemen geen dispensatie om alsnog een keeper aan de spelersopgave toe te voegen.

- d. Op de spelersopgave dient te worden aangegeven indien het een speler van een andere (veldhockey)vereniging betreft. De naam van deze vereniging dient tevens te worden vermeld. De speler is slechts speelgerechtigd indien tevens is voldaan aan hetgeen is omschreven in C.7.1.2.
- e. Junioren die lid zijn van de vereniging, zijn zonder dat zij op de spelersopgave staan vermeld speelgerechtigd voor het standaardteam. Op het wedstrijdformulier moet naast hun naam tevens hun geboortedatum worden vermeld.

7.4. In een hogere/lagere leeftijdscategorie uitkomen van jeugdspelers

- 1. Voor jeugdspelers geldt dat zij gerechtigd zijn in een hogere leeftijdscategorie uit te komen, maar indien zij op de opgave teams volgens regel C.7.3. zijn vermeld, zijn zij niet gerechtigd tot het uitkomen in een lager team dan waarin zij bij die opgave zijn ingedeeld.
- 2. Het voor een competitie verantwoordelijke districtsbestuur kan indien een vereniging het aannemelijk maakt dat deze in een leeftijdscategorie geen enkel team kan inschrijven wegens een tekort aan voor die categorie gerechtigde spelers, aan die vereniging dispensatie verlenen om spelers uit een hogere leeftijdscategorie (senioren/A, A/B, B/C, C/D) in dat team uit te laten komen. Het betrokken districtsbestuur beoordeelt of dispensatie wordt verleend en in welke leeftijdscategorie het team zal worden ingedeeld.

7.5. Inzenden opgave teams per 1 december

- 1. De in regel C.7.2. bedoelde opgave dient ieder seizoen op het speciaal daarvoor beschikbaar gestelde formulier op uiterlijk 1 december van het lopende seizoen volledig ingevuld in drievoud op het bondsbureau te zijn ontvangen.
- 2. Eén exemplaar van deze opgave zal voorzien van het bondsstempel en namens het bondsbestuur getekend aan de betrokken vereniging worden teruggezonden.
- 3. Iedere vereniging is gehouden het aldus van bondswege gemaakte exemplaar tijdens het seizoen te bewaren.
- 4. Aan een vereniging kan voor elk verzuim van het onder de regels C.7.2., C.7.3. en C.7.4. gestelde een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

7.6. Dispensatiemogelijkheden

Slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden worden veranderingen in de opgave toegestaan. Een vereniging dient daartoe een met redenen omkleed, schriftelijk verzoek aan het bondsbestuur dan wel het betrokken districtsbestuur te richten.

7.7. Het doen van een verkeerde opgave

Een vereniging die een opgave als bedoeld in regel C.7.3. doet en hierbij één of meer spelers opgeeft van wie haar bekend is dat deze niet beschikbaar is/zijn of zal/zullen zijn, pleegt een bedrieglijke handeling in de zin van artikel 10.6.d van de statuten van de hockeybond.

7.8. Sancties op het uitkomen van niet-gerechtigde en 'uitgesloten' spelers

1. Aan een vereniging waarvan in een team één of meer niet-gerechtigde of op grond van de in regel C.7.3. vermelde teamopgave 'uitgesloten' spelers zijn uitgekomen, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00 per wedstrijd, ongeacht het aantal niet-gerechtigde dan wel 'uitgesloten' spelers.
2.
 - a. Aan een team, waarin één of meer niet-gerechtigde of 'uitgesloten' spelers zijn uitgekomen, worden 3 wedstrijdpunten per wedstrijd in mindering gebracht, ongeacht het aantal niet-gerechtigde of 'uitgesloten' spelers.
 - b. Het bondsbestuur en een districtsbestuur hebben de bevoegdheid aan een team waarin herhaaldelijk dezelfde niet-gerechtigde speler is uitgekomen voor dat team, van het bepaalde in artikel 7.8.2.a. af te wijken: in ieder geval worden 3 wedstrijdpunten in mindering gebracht.
 - c. Het bondsbestuur c.q. het districtsbestuur kan bovendien de wedstrijd als niet-gespeeld beschouwen en artikel C.9.3. van toepassing verklaren.
3. Onder uitkomen wordt ook verstaan het vermeld zijn op het wedstrijdformulier.

C.8. Wedstrijdformulieren

8.1. Invullen en inleveren wedstrijdformulieren

1. Op de dag van een vastgestelde bondswedstrijd zaalhockey moet zowel de ontvangende als de bezoekende vereniging een van bondswege beschikbaar te stellen wedstrijdformulier volledig en leesbaar invullen en voorafgaand aan de wedstrijd inleveren bij de zaalleider in de hal waar de wedstrijden worden gespeeld.

2. De scheidsrechters noteren op het wedstrijdformulier hun naam en het nummer van hun scheidsrechterskaart, de uitslag van de wedstrijd en eventuele bijzonderheden, zoals tijdelijk dan wel definitief van een wedstrijd uitsluiten van een speler of teambegeleider.
3. Na afloop van de wedstrijd ondertekenen de scheidsrechters, de aanvoerders van de teams en de zaalleider de wedstrijdformulieren.

8.2. Vermelden van namen van spelers en teambegeleiders op het wedstrijdformulieren

1. Verenigingen zijn verplicht op de wedstrijdformulieren de namen van tenminste vier voor het team speelgerechtigde spelers te vermelden.
2. Indien in een bondswedstrijd een speler dan wel teambegeleider definitief van deelnemen aan de wedstrijd wordt uitgesloten, is de vereniging ook verplicht op het team, dan wel in een bijlage bij dat formulier, de NAW-gegevens van de betrokkene te vermelden.
3. De aanvoerder van een team is er bij bondswedstrijden namens zijn vereniging verantwoordelijk voor dat de juiste personalia en eventueel adressen van spelers en begeleiders van zijn team volledig, duidelijk en correct op het wedstrijdformulier worden vermeld.

8.3. Berichtgeving over niet-gespeelde wedstrijden

Indien een vastgestelde wedstrijd niet is gespeeld, is de zaalleider verplicht daarvan op de dag waarop de wedstrijd was vastgesteld, door middel van het inzenden van een aparte kennisgeving mededeling te doen aan het betrokken districtsbestuur, met vermelding van de reden van het niet spelen. Deze verplichting geldt niet ingeval de wedstrijd niet is gespeeld in verband met afgelasting door het betrokken districtsbestuur.

8.4 Niet (tijdig) inzenden en onjuist/onleesbaar of niet volledig invullen van wedstrijdformulieren

1. Bij niet of niet tijdig inzenden of onjuist of niet volledig invullen van het wedstrijdformulier worden aan de vereniging administratiekosten in rekening gebracht van € 4,50 per formulier.
2. Het onjuist of niet volledig invullen van het wedstrijdformulier kan worden opgevat als een bedrieglijke handeling conform artikel 11.1.f van de Statuten.
3. Verenigingen zijn verplicht voor de duur van één kalenderjaar de voor het verenigingsarchief bestemde doordruk-exemplaren te bewaren en indien daar door bondsbestuur c.q. districtsbestuur om wordt verzocht, die kopie ter controle toe te sturen.

C.9. Onregelmatigheden rond bondswedstrijden zaalhockey

9.1. Niet opkomen

1. Aan een vereniging, waarvan een team in een in regel C.3. bedoelde wedstrijd in strijd met de verplichting niet is opgekomen dan wel de wedstrijd niet heeft aangevangen, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
2. Aan een team dat niet is opgekomen dan wel de wedstrijd niet heeft aangevangen, kunnen 3 wedstrijdpunten in mindering worden gebracht.
3. Deze niet-gespeelde wedstrijd wordt als regel niet opnieuw vastgesteld. Voor het opmaken van de competitieranglijst wordt de uitslag van de niet-gespeelde wedstrijd bepaald op 5-0 in het nadeel van het niet-opgekomen team.
4. Onverminderd het voorgaande blijft op de vereniging waarvan een team niet is opgekomen, de verplichting rusten de eventuele kosten van de niet-gebruikte zaaluren te betalen.

9.2. Voor de tweede keer niet opkomen

1. Een team, dat tijdens eenzelfde competitie in strijd met zijn verplichting op twee wedstrijddagen niet is opgekomen dan wel de wedstrijd(en) niet heeft aangevangen, verliest het recht van verdere deelneming aan de competitie en zal voorts in het daaropvolgend seizoen een klasse lager worden ingedeeld.
2. De door het team reeds gespeelde wedstrijden worden als niet-gespeeld beschouwd; één en ander zal in de ranglijst worden verwerkt.
3. Voor het team verschuldigde inleggeden blijven verschuldigd; reeds betaalde inleggeden worden niet gerestitueerd.

9.3. Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door de scheidsrechters

1. Een bondswedstrijd zaalhockey, die voor het verstrijken van de speeltijd door de scheidsrechters wordt beëindigd, wordt als niet-gespeeld beschouwd.
2. Deze niet-gespeelde wedstrijd wordt als regel niet opnieuw vastgesteld; hiervan kan echter worden afgeweken, indien de wedstrijd van belang is voor het bepalen van het kampioenschap, promotie of degradatie.
3. De eventuele kosten van zaalhuur dienen door beide verenigingen te worden betaald.

4. Ingeval van voortijdige beëindiging dienen de scheidsrechters dit op het teamformulier mede te delen met vermelding van de reden(en) van voortijdige beëindiging, alsmede de doelpuntenstand en het moment van voortijdige beëindiging.
5. Indien een wedstrijd voortijdig door de scheidsrechter wordt beëindigd wegens wangedrag van wedstrijddeelnemers of ongeregeldheden op of rond het speelveld, kunnen de bepalingen betreffende een niet-ordelijk verlopen wedstrijd (regel C.9.5.) van toepassing worden verklaard.

9.4. Voortijdig beëindigen van een wedstrijd door een team

1. Aan een team dat voor het verstrijken van de speeltijd eigenmachtig ophoudt met spelen, worden 3 wedstrijdpunten in mindering gebracht.
2. Aan de vereniging waarvan een team de wedstrijd eigenmachtig voortijdig beëindigt, wordt een geldboete opgelegd van ten hoogste € 225,00.
3. Indien het andere team op het moment dat de wedstrijd door de tegenstander werd beëindigd een achterstand in doelpunten had, wordt de wedstrijduitslag nader vastgesteld op 5-0 in het voordeel van dit andere team. Indien het andere team op het moment dat de wedstrijd door de tegenstander werd beëindigd een groter voordeel in doelpunten had, zal deze doelpuntenstand als uitslag worden geadministreerd.
4. Een team, dat tijdens eenzelfde competitie voor de tweede maal in hetzelfde seizoen de wedstrijd voortijdig eigenmachtig beëindigt, verliest het recht van verdere deelneming aan de competitie en zal voorts in het daaropvolgende seizoen een klasse lager worden ingedeeld.
5. De door het team reeds gespeelde wedstrijden worden als niet-gespeeld beschouwd; een en ander zal in de ranglijst worden verwerkt.
6. Voor het team verschuldigde inleggelden blijven verschuldigd; reeds betaalde inleggelden worden niet gerestitueerd.

9.5. Een niet-ordelijk verlopen zaalhockeywedstrijd

1. Een naar het oordeel van het bondsbestuur of het verantwoordelijke districtsbestuur niet-ordelijk verlopen wedstrijd, kan als niet-gespeeld worden beschouwd. Deze niet-gespeelde wedstrijd wordt als regel niet opnieuw vastgesteld; hiervan kan worden afgeweken, indien de wedstrijd van belang is voor het bepalen van het kampioenschap, promotie of degradatie. Indien de wedstrijd niet opnieuw wordt vastgesteld, heeft de betreffende competitieleiding de bevoegdheid de stand op het moment van staken als eindstand aan te merken.
2. Aan een vereniging, waaraan het niet-ordelijk verloop is toe te schrijven, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
3. Aan het team, waaraan het niet-ordelijk verloop is toe te schrijven, worden 3 wedstrijdpunten in mindering worden gebracht.
4. Indien door wangedrag van supporters van een vereniging het verloop van een wedstrijd wordt verstoord, wordt de wedstrijd als niet-ordelijk verlopen beschouwd. Aan de betreffende vereniging kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 450,00. Daarnaast of in plaats daarvan kan aan het team van de betreffende vereniging drie punten in mindering worden gebracht.
5. Onverminderd het voorgaande blijft op de vereniging, waaraan het niet-ordelijk verloop is toe te schrijven, de verplichting rusten de eventuele kosten van de niet-gebruikte zaaluren te betalen.

Deel D

Bondsbestellingen voor accommodaties bij hockey en zaalhockey

D.1. Speelveld(en) en kleedgelegenheid bij (veld)hockey

1.1. Aanwezigheid hockeyveld(en) en kleedgelegenheid

1. Een vereniging behoort ingevolge artikel 3.d. huishoudelijk reglement de beschikking te hebben over een naar het oordeel van het bondsbestuur behoorlijke speel- en kleedgelegenheid.
2. Voor het in gebruik nemen van een nieuw speelveld ten behoeve van het spelen van bondswedstrijden behoeft de vereniging goedkeuring van dat veld door of vanwege het bondsbestuur.
3. De speelvelden van een vereniging dienen te voldoen aan de eisen en richtlijnen als vastgesteld in het laatst geldende spelreglement, dan wel het internationale reglement, en eventuele aanvullende door het bondsbestuur, al dan niet op advies van de Commissie Hockey Accommodaties, voorgeschreven bepalingen. Dispensatie hiervan kan uitsluitend door het bondsbestuur worden verleend.
4. Bij de keuring van de kleedgelegenheid worden als norm voor de beoordeling de door NOC*NSF verstrekte richtlijnen gehanteerd.

1.2. Keuringen

De keuringen van (semi-)waterkunstgrasvelden worden in elk geval uitgevoerd in het zesde jaar, in het achtste jaar en vervolgens afhankelijk van de vorige keuring. Voor de zandkunstgrasvelden geldt een keuring in het achtste jaar, in het twaalfde jaar en vervolgens afhankelijk van de vorige keuring.

1.3. Ontheffing van accommodatie-eisen

Ontheffing van het bepaalde in artikel D.1.2 kan worden verleend door het bondsbestuur op schriftelijk verzoek van de vereniging.

1.4. Benodigd aantal speelvelden

1. Een vereniging kan zich voor deelneming aan de door het bondsbestuur respectievelijk districtsbestuur georganiseerde competities en speelreeksen slechts inschrijven, indien de vereniging beschikking heeft over voldoende goedgekeurde speelterreinen kunstgras of natuurgas in verhouding tot het aantal teams.

2. Voor het bepalen van de (planning)norm voor de bespeling van kunstgrasvelden wordt verwezen naar de “bespelingsnorm en gebruikersnorm” op de KNHB website (onder verenigingsdesk - accommodaties - velden).

Per natuurgrasveld kunnen maximaal vijf normteams worden ingeschreven. Voor het bepalen van de (belasting)norm voor de bespeling van natuurgrasvelden geldt de volgende omreken tabel:

Heren senioren en veteranen	1
Jongens A en B	1
Jongens C en D	0,5
Jongens E	0,25
Dames senioren en veteranen	0,75
Meisjes A en B	0,75
Meisjes C en D	0,5
Meisjes E	0,25

1.5. Niet (meer) voldoen aan de verhouding tussen aantal velden en aantal normteams

1. Indien een vereniging niet of niet meer voldoet aan de in regel D.1.4. genoemde verhouding, zal het bondsbestuur een termijn bepalen waarbinnen de vereniging aan de genoemde verhouding dient te voldoen.
2. Bij overschrijden van de onder 1. gestelde termijn kan het bondsbestuur een zodanig aantal teams van de betrokken vereniging van deelneming aan de door de hockeybond georganiseerde wedstrijden uitsluiten als nodig is om de in regel D.1.4. genoemde verhouding te herstellen, één en ander in overleg met het betrokken districtsbestuur.
3. Onder bijzondere omstandigheden kan het bondsbestuur, gehoord het betrokken districtsbestuur, dispensatie verlenen van toepassing van de omreken tabel van regel D.1.4.2.

1.6. Beschikbaarheid speelveld en kleedgelegenheden op wedstrijddagen

1. Iedere vereniging dient er voor te zorgen, dat tijdig voor het vastgestelde aanvangstijdstip van een op haar terrein te spelen wedstrijd, een naar het oordeel van de betrokken scheidsrechters aan de in dit bondsreglement en het spelreglement genoemde eisen beantwoordend speelveld beschikbaar is, alsmede een kleedgelegenheden, behoudens verkregen dispensatie als bedoeld in artikel 3.3.huishoudelijk reglement.
2. Indien de vereniging op het vastgestelde aanvangstijdstip er niet in is geslaagd om aan het speelveld de door de scheidsrechters nodig geachte voorzieningen aan te brengen, wordt de wedstrijd niet

gespeeld en kan aan de vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

3. Indien een door een vereniging aangewezen veld direct voor aanvang niet, of tijdens de wedstrijd niet meer, speelbaar is, kan worden uitgeweken naar een ander veld, dat speelbaar én beschikbaar is, met inachtneming van de regels B.3.1. en B.3.2..
4. Het is een vereniging daarbij toegestaan een op een kunstgrasveld vastgestelde wedstrijd te verplaatsen naar een ander kunstgrasveld op hetzelfde complex, ook al is dit kunstgrasveld van een ander type.
5. Een op grond van regel D.1.6. sub 2. en 3. niet-gespeelde wedstrijd zal als regel opnieuw worden vastgesteld; hiervan kan echter worden afgeweken, mits dit geen invloed heeft op kampioenschap, promotie of degradatie.

1.7. Veldafzetting; plaatsen van teambanken en dug-outs

1. Kunstgrasvelden dienen te zijn voorzien van een afzetting die toeschouwers op afstand houdt van de zijlijnen en de achterlijnen en wel 2 meter van een zijlijn en 4 meter van een achterlijn. In deze ruimte tussen speelveld en veldafzetting mag zich geen enkel uitsteeksel of obstakel bevinden. De veldafzetting dient zodanig te zijn geconstrueerd dat blessurerisico's voor wedstrijddeelnemers en publiek zoveel mogelijk worden vermeden. Deze veldafzetting dient minimaal 90 cm. hoog te zijn, maar geadviseerd wordt een hoogte van 1.10 m.
2. Afzettingen van speelvelden voor wedstrijden in overige klassen - indien aangebracht - dienen te voldoen aan deze zelfde voorschriften.
3. Bij voorkeur dient het gehele speeloppervlak inclusief de uitloopstroken te bestaan uit één en hetzelfde materiaal. Het aanbrengen van een verharding tegen de speelveldafzetting in de uitloopstrook ter breedte van maximaal 0.50 meter (inclusief de opsluitband) is toegestaan.
4. Binnen de afzetting moeten - met inachtneming van regel D.1.6.1. - twee banken worden geplaatst, naar verkiezing al dan niet in dug-outs. Deze banken moeten plaats bieden aan maximaal negen personen en zijn geplaatst ten hoogste 10 meter ter weerszijden van de middenlijn aan dezelfde zijde van het veld en op tenminste 1 meter afstand van de zijlijn.
5. Belijning en tekens op het speelveld moeten zijn aangebracht zoals aangegeven in het laatst geldend spelreglement. Voor het aanbrengen van extra belijning naast de reglementair vereiste hockeybelijning is toestemming van het bondsbestuur vereist.

6. Het is niet toegestaan de doelen te verankeren aan het speelveld.

1.8. Spelen van competitiewedstrijden op kunstgras

1. Een kunstgrasveld dient te voldoen aan alle voorschriften omtrent speelvelden, waarop hockeywedstrijden worden gespeeld. Voor het in gebruik nemen van een nieuw kunstgrasveld ten behoeve van het spelen van competitiewedstrijden heeft de vereniging goedkeuring van dat kunstgrasveld door of vanwege het bondsbestuur.
2. Bij alle competitiewedstrijden die op een kunstgrasveld worden gespeeld dient de vereniging die over dat kunstgrasveld de beschikking heeft, uiterlijk op maandagavond voorafgaand aan de te spelen wedstrijd, ter kennis van de ‘bezoekende’ vereniging te brengen dat de wedstrijd op een kunstgrasveld wordt gespeeld.
3. Het is de ‘ontvangende’ vereniging niet toegestaan de aldus vastgestelde wedstrijd te verplaatsen naar natuurgras dan wel van natuurgras naar kunstgras, tenzij hierover voor aanvang van de wedstrijd tussen de beide aanvoerders overeenstemming wordt bereikt.

1.9. Spelen van competitiewedstrijden bij kunstlicht

1. Het spelen van competitiewedstrijden bij kunstlicht is toegestaan mits het bondsbestuur hiervoor toestemming heeft verleend. Deze toestemming kan worden ingetrokken naar aanleiding van gewijzigde omstandigheden.
2. Voor het verkrijgen van de onder 1. genoemde toestemming dient de vereniging een meetrapport te overleggen, waaruit blijkt dat de lichtinstallatie voldoet aan de door NOC*NSF gestelde eisen. Voor het behouden van de toestemming dient de vereniging afhankelijk van die toestemming een nieuw meetrapport te overleggen.
3. Met inachtneming van het gestelde in de regels B.4.1. en B.4.2. is het toegestaan competitiewedstrijden bij kunstlicht te doen aanvangen in de periode tussen 2 uur voor zonsondergang en 17.30 uur.

D.2. Speelvelden en kleedgelegenheid bij zaalhockey

2.1. Eisen waaraan een zaalhockeyaccommodatie dient te voldoen

1. Het speelveld van een zaalaccommodatie dient te voldoen aan de eisen en richtlijnen als vastgesteld in het geldende spelreglement zaalhockey dan wel het internationale reglement en eventuele aanvullende door het bondsbestuur, al dan niet op advies van de Commissie Hockey Accommodaties, voorgeschreven bepalingen.
2. Langs het speelveld dienen banken te staan voor de wisselerspelers

en ten hoogste drie begeleiders en/of reservespelers per team.

3. Nabij het speelveld dient een duidelijk scorebord aanwezig te zijn.
4. Ter hoogte van de middenlijn dient bij het speelveld zitgelegenheid voor de tijdopnemer te worden ingeruimd en een strafbank voor tijdelijk uit het veld gezonden spelers te worden geplaatst.
5. Indien nodig bepaalt de zaalleider nader waar de banken voor wisselers, de zitplaats voor de tijdopnemer, de strafbank en het scorebord worden geplaatst.

2.2. Ontheffing van accommodatie-eisen

Ontheffing van het bepaalde in regel D.2.1. kan op schriftelijk verzoek van het betrokken districtsbestuur en de beherende/verhurende instantie van de zaalaccommodatie, worden verleend door het bondsbestuur, na advies van de Commissie Hockey Accommodaties. Deze ontheffing geldt maximaal voor een seizoen en dient telkenmale door voornoemd districtsbestuur en instantie voor 1 juli voorafgaand aan het seizoen te worden aangevraagd.

2.3. Beschikbaarheid speelveld en kleedgelegenheid op wedstrijddagen

1. De voor de organisatie van een wedstrijddag zaalhockey aangewezen vereniging of districtsfunctionaris dient er voor te zorgen, dat tijdig voor het vastgestelde aanvangstijdstip van een in de zaal te spelen wedstrijd, een naar het oordeel van de betrokken scheidsrechters aan de in dit bondsreglement en het spelreglement genoemde eisen beantwoordend speelveld beschikbaar is, alsmede een kleedgelegenheid, behoudens verkregen ontheffing als bedoeld in regel D.2.2..
2. Indien de vereniging of districtsfunctionaris een half uur na het vastgestelde aanvangstijdstip er niet in is geslaagd het speelveld beschikbaar te hebben, dan wel de door de scheidsrechters nodig geachte voorzieningen aan te brengen, wordt de wedstrijd niet gespeeld en kan aan de vereniging een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
3. De niet-gespeelde wedstrijd wordt als regel niet opnieuw vastgesteld; hiervan kan echter worden afgeweken, indien de wedstrijd van belang is voor het bepalen van het kampioenschap, promotie of degradatie.

D.3. Voorzieningen in en rond accommodaties

3.1. Maatregelen voor verlening van hulp bij ongevallen

Elke vereniging, bondsinstantie of -commissie die in het kader van hockey en/of zaalhockey activiteiten organiseert, dient er voor te zorgen dat op en nabij de plaats van die activiteiten in voldoende mate hulp kan worden geboden bij ongevallen. Indien voor activiteiten hockey of zaalhockey gebruik wordt gemaakt van door derden beheerde accommodatie (velden, zaalruimte, kleedkamers) dient een vereniging, bondsinstantie of -commissie die de activiteiten organiseert, zich er tevoren zeker van te stellen dat de accommodatiebeheerder passende maatregelen voor hulp bij ongevallen heeft getroffen.

3.2. Sportverbanddozen

Alle sportverenigingen zijn verplicht te zorgen voor veilige omstandigheden voor hun medewerkers én sporters. Daarom heeft Koninklijke Utermöhlen in samenwerking met Sport Blessure Vrij (initiatief van NOC*NSF en Consument & Veiligheid), vier verschillende EHBSO-kits ontwikkeld, die voldoen aan de specifieke wensen in de sportwereld.² De plaats van de verbandtrommel moet zo duidelijk gemarkeerd zijn, dat gebruikers de trommel zonder tijdverlies kunnen vinden.

Verenigingskit: De Utermöhlen Verenigingskit is ontwikkeld voor alle sportverenigingen en bevat materialen voor het verlenen van eerste hulp bij sportongelukken. Daarnaast zijn een aantal extra's in de koffer aanwezig zoals een exemplaar van het EHBSO zakboekje (uitgave in het kader van het actieprogramma Sport Blessure Vrij), een notitieboekje + pen voor ongevallenregistratie en een groene kruis signaleringsbordje. De Verenigingskit wordt geleverd in een sterke, modern vormgegeven koffer, die op een goed zichtbare en bereikbare plaats (bijvoorbeeld aan de muur) bevestigd kan worden middels de bijgeleverde wandhouder.

Toernooikit: De Toernooikit is speciaal ontwikkeld voor sportverenigingen en andere organisaties (gemeenten, provinciale sportraden, districts-bureaus ed.) die regelmatig sportactiviteiten met veel deelnemers organiseren. De Toernooikit is qua inhoud uitgebreider dan de Verenigingskit en kan dus gelijktijdig door meerdere hulpverleners gebruikt worden.

Teamkit: De Teamkit is speciaal ontwikkeld voor sportteams binnen sportverenigingen. De Teamkit wordt geadviseerd voor trainers/begeleiders, als aanvulling op de Verenigingskit en de Toernooikit wanneer deze niet binnen een halve minuut bereikbaar is zoals in de richtlijnen wordt vermeld. De Teamkit bevat alle materialen die nodig zijn voor een goede eerste hulpverlening. Omdat de Teamkit in een handige, sportieve tas met draagriem wordt geleverd, kan de kit gemakkelijk meegenomen worden naar bijvoorbeeld een speelveld of naar een andere sport-

locatie. Dit waarborgt een snelle en verantwoorde hulpverlening ter plaatse. De Teamkit is samengesteld, overeenkomstig de richtlijnen consumentenverbandsets.

Voor meer informatie en voor bestellingen kunt u terecht op de website van NOC*NSF www.sport.nl onder het kopje ‘gezondheid’.

3.3. Brancard

In de onmiddellijke nabijheid van de speelaccommodatie dient een brancard gereed en beschikbaar te zijn op een duidelijk zichtbare of duidelijk aangegeven plaats.

3.4. Gegevens diensthebbende arts en ambulance

Op een centraal punt op elke voor hockey of zaalhockey te gebruiken speelaccommodatie moet altijd een telefoon beschikbaar zijn om in noodgevallen een arts/hulp te kunnen inschakelen. Deze telefoon moet ‘vrij’ (zonder betaling en niet achter slot en grendel) te gebruiken zijn. Tevens dienen de alarmnummers van de dienstdoende arts en de ambulance voorhanden te zijn, zodat die onmiddellijk kunnen worden bereikt.

3.5. Vrije toegang ambulance of arts

De toegang tot een speelaccommodatie dient voldoende vrij te worden gehouden voor het spoedig en ongehinderd in- en uitrijden van een gealarmeerde ambulance of arts.

Deel E

Bondsregels voor de wedstrijdleiding

E.1. Organisatie van de wedstrijdleiding

1.1. Aanwijzen van wedstrijdleiding

1. Een wedstrijd hockey dan wel zaalhockey moet worden geleid door twee scheidsrechters die in het bezit zijn van een bevoegdheidsverklaring als bedoeld in het huishoudelijk reglement en nader uitgewerkt in E.1.2.
2. De aanwijzing van scheidsrechters voor het leiden van wedstrijden in bondscompetities geschiedt:
 - voor de hoogste klassen/afdelingen door of namens de commissie arbitrage (CA) en de Districtscommissies arbitrage (DCA),
 - voor de overige klassen/afdelingen door de verenigingen.
3. Voor het verzorgen van de aanwijzing doen de Commissie arbitrage (CA) en de respectieve Districtscommissies arbitrage (DCA) zich bijstaan door een landelijke dan wel op districtsbasis ingestelde aanwijz-, beoordelings- en begeleidingscommissie (A/B/B-commissie).

1.2. Scheidsrechters

1. De tot het leiden van bondswedstrijden bevoegde scheidsrechters worden onderscheiden in:
 - a. door de commissie arbitrage (CA) benoemde bondsscheidsrechters (BS);
 - b. door een districtscommissie arbitrage (DCA) voor aanwijzing op clubniveau bevoegd verklaarde clubscheidsrechters (CS).
2. Een districtscommissie arbitrage (DCA) kan bepalen dat geslaagden voor een examen spelregelkennis (spelregelkaarthouders) bevoegd zijn tot het leiden van wedstrijden in bepaalde klassen/afdelingen van de competities in het betrokken district.
3. De hockeybond verstrekt aan benoemde dan wel bevoegd verklaarde scheidsrechters een op naam gestelde en van een nummer voorziene scheidsrechterskaart. De administratie van de scheidsrechterskaarten wordt verzorgd door het bondsbureau.
4. Door het aanvaarden van een bevoegdheidsverklaring verklaren scheidsrechters tijdens wedstrijden de bepalingen van geldende reglementen van de hockeybond te zullen naleven.

1.3. Scheidsrechters bij een vereniging

1. Een vereniging is verplicht er voor te zorgen, dat zij de beschikking heeft over voldoende scheidsrechters om bij de bondswedstrijden hockey dan wel zaalhockey die haar toevallen, in wedstrijdleiding te kunnen voorzien.
2. De vereniging is verplicht voor de aanvang van het seizoen op een speciaal daarvoor toegezonden overzicht opgave te doen van haar scheidsrechters. Deze opgave dient een aantal bevoegde scheidsrechters te vermelden dat tweemaal zo groot is als het aantal teams van die vereniging dat in dat seizoen aan de hockeycompetitie deelneemt.
3. Bij niet, niet-tijdig, onvolledig of onjuist doen van de in 2. genoemde opgave kan aan de vereniging een boete van ten hoogste ! 225,00 worden opgelegd.
4. Als een vereniging over te weinig scheidsrechters beschikt, kan het bondsbestuur, dan wel het betrokken districtsbestuur, aan een of meer teams van die vereniging het recht op deelnemen aan de door het bondsbestuur of districtsbestuur georganiseerde hockeycompetities of zaalhockeycompetities ontfzeggen.

1.4. Uitgangspunten voor het aanwijzen van scheidsrechters bij wedstrijden

1. De commissie arbitrage (CA) en de districtscommissies arbitrage (DCA) wijzen via hun aanwijs-, beoordelings- en begeleidingscommissies (A/B/B-commissies) bondscheidsrechters (BS)aan voor de leiding van zo mogelijk alle door het bondsbestuur of een districtsbestuur georganiseerde wedstrijden:
 - a. van standaardteams heren en dames;
 - b. van jeugdteams landelijke A en interdistricts-jeugdcompetities en/of de topafdelingen vande jeugdcompetities in de districten;
 - c. van reserveteams heren en dames in de afdelingen van de reserve-hoofdklasse;
 - d. van veteranenteams heren in de afdelingen van de hoofdklasse veteranen.
2. Indien niet voldoende scheidsrechters beschikbaar zijn voor de leiding op uitnodiging van de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) van de onder 1. bedoelde wedstrijden, maakt de betrokken commissie voor de aanvang van het seizoen aan de verenigingen de klassen en/of wedstrijden bekend, waarvoor gedurende het seizoen in het algemeen wel scheidsrechters door haar zullen worden uitgenodigd.
3. De A/B/B-commissie van de commissie arbitrage (CA) dan wel een districtscommissie arbitrage (DCA) maakt voor iedere onder 1.

bedoelde wedstrijd aan de betrokken verenigingen bekend welke scheidsrechters door of namens haar zijn aangewezen.

1.5. Aanwijzen van scheidsrechters door verenigingen bij wedstrijden in (veld)hockeycompetities

1. In alle gevallen dat de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) geen scheidsrechters heeft aangewezen is de ‘ontvangende’ vereniging verplicht er voor te zorgen, dat iedere ‘thuis’-wedstrijd in de hockeycompetities van senioren, veteranen en junioren A tot en met D door twee bevoegde scheidsrechters wordt geleid.
2. Aan een vereniging die niet aan deze verplichting voldoet, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

1.6. Aanwijzen van scheidsrechters door verenigingen bij wedstrijden in zaalhockeycompetities

1. Een aan zaalhockeycompetities deelnemende vereniging is verplicht bevoegde scheidsrechters beschikbaar te stellen voor het leiden van wedstrijden in de competitie-afdelingen waaraan haar teams deelnemen, voor zover de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) daarvoor geen scheidsrechter(s) heeft aangewezen. In het competitieprogramma wordt aangegeven voor welke wedstrijden in deze competitie-afdelingen een vereniging scheidsrechters beschikbaar dient te stellen.
2. Aan een vereniging, die niet aan deze verplichting voldoet, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.

E.2. Scheidsrechters in wedstrijden

2.1. Bevoegdheden van de scheidsrechters

1. De scheidsrechters hebben de leiding van de wedstrijd volgens de bepalingen van het op de wedstrijd van toepassing zijnde spelreglement.
2. Zij zijn in het kader van de wedstrijd bevoegd in het geldende spelreglement vervatte spelstraffen en persoonlijke straffen toe te passen.
3. De scheidsrechters zijn bevoegd begeleiders of personen als genoemd in artikel 11 lid 2 van de statuten, die door hun gedragingen aanleiding tot moeilijkheden geven, dan wel het speelveld zonder toestemming van de scheidsrechter(s) betreden,
 - a. te vermanen;
 - b. een waarschuwing te geven;
 - c. hen tijdelijk, dan wel voor de resterende duur van de wedstrijd de

toegang tot de teambank te ontzeggen en buiten de veldafzetting of de directe omgeving van het speelveld te zenden.

4. Indien scheidsrechters tegen spelers en/of teambegeleiders maatregelen wegens wangedrag treffen worden de bepalingen van deel F van dit bondsreglement toegepast.

2.2. Kleding van de scheidsrechters

1. Scheidsrechters dienen tijdens het leiden van een wedstrijd kleding (shirt of trui) te dragen die in kleur duidelijk afwijkt van die van beide partijen.
2. Bondsscheidsrechters (BS) dienen tijdens het leiden van wedstrijden waarvoor zij door of namens de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) zijn aangewezen, de door de bond beschikbaar gestelde scheidsrechterskleding te dragen.
3. Bondsscheidsrechters (BS) die een niet door de commissie arbitrage (CA) of districtscommissie arbitrage (DCA) aangewezen wedstrijd leiden, doen dat niet in de door de bond beschikbaar gestelde scheidsrechterskleding.
4. Het niet voldoen door scheidsrechters aan regels betreffende hun kleding of uitrusting is geen grond voor afgelasting of ongeldigheid van een wedstrijd.

2.3. Bijzondere situaties rond wedstrijdleiding

1. Indien een door of namens de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) voor de leiding van een wedstrijd uitgenodigde en aangewezen scheidsrechter niet op het voor die wedstrijd vastgestelde aanvangstijdstip aanwezig is, is de aanwezige scheidsrechter bevoegd, voorzover mogelijk, een bevoegde scheidsrechter aan te wijzen.
2. Ingeval geen der door de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) aangewezen scheidsrechters aanwezig is en ingeval niet aan het gestelde onder 1. kan worden voldaan, wordt de wedstrijd niet gespeeld, tenzij tussen de aanvoerders van beide teams overeenstemming wordt bereikt over andere aanwezige scheidsrechters die bereid worden gevonden de taak van de niet verschenen scheidsrechters over te nemen.
3. De niet-gespeelde wedstrijd wordt als regel opnieuw vastgesteld; hiervan kan worden afgeweken, mits dit geen invloed heeft op kampioenschap, promotie of degradatie.
4. Indien een door of namens de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) voor de leiding van een wed-

strijd uitgenodigde en aangewezen scheidsrechter niet langer in staat is de wedstrijd verder te leiden, wijst de overgebleven scheidsrechter, voorzover mogelijk, een andere bevoegde scheidsrechter aan.

5. Indien tijdens een wedstrijd **beide** door de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) aangewezen scheidsrechters niet langer in staat zijn de wedstrijd verder te leiden en indien niet kan worden voldaan aan het gestelde onder 4., wordt de wedstrijd voortijdig beëindigd, tenzij tussen de aanvoerders van beide teams overeenstemming wordt bereikt over andere aanwezige scheidsrechters die bereid worden gevonden de taak van de uitgevallen scheidsrechters over te nemen
6. Indien de door een vereniging voor het leiden van een wedstrijd aangewezen scheidsrechter(s) niet op het voor de wedstrijd vastgestelde aanvangstijdstip aanwezig is/zijn respectievelijk tijdens de wedstrijd niet langer in staat is/zijn de wedstrijd verder te leiden, dan dient de vereniging in vervangende bevoegde wedstrijdleiding te voorzien.

2.4. Tonen van de bevoegdheidsverklaring (scheidsrechterkaart) door scheidsrechters

1. De voor een bondswedstrijd door de commissie arbitrage (CA), een districtscommissie arbitrage (DCA) of een vereniging aangewezen scheidsrechters zijn verplicht de aanvoerder van een team als deze daarom voorafgaand aan de wedstrijd vraagt, inzage te geven van hun bevoegdheidsverklaring (scheidsrechterkaart).
2. Indien een scheidsrechter die verklaart bevoegd te zijn, zijn scheidsrechterkaart niet kan tonen dient de aanvoerder dit op het wedstrijdformulier van zijn team, respectievelijk het team-/zaalleidingsformulier onder vermelding van de naam van de betrokken scheidsrechter aan te tekenen, opdat de bevoegdheid alsnog kan worden gecontroleerd.

2.5. Wedstrijd bij afwezigheid van bevoegde scheidsrechters

1. Indien geen bevoegde scheidsrechters aanwezig en beschikbaar zijn, maar wel andere personen bereid zijn de wedstrijd te leiden, kan een bondswedstrijd alleen doorgang vinden indien de aanvoerders van beide teams met de aanwijzing van deze personen als scheidsrechter instemmen.
2. De vastgestelde dan wel vermoede afwezigheid van bevoegde wedstrijdleiding bij een bondswedstrijd wordt aangetekend op de wedstrijdformulieren. Dat de scheidsrechters die een bondswedstrijd hebben geleid niet bevoegd waren, is op zichzelf geen grond voor

ongeldigheid van die wedstrijd, maar het bondsbestuur, respectievelijk het districtsbestuur kan een door een niet-bevoegde scheidsrechter geleide wedstrijd wegens onordelijk verloop ongeldig verklaren (bondsreglement competities regel B.10. en zaalhockeycompetities regel C.9.).

3. Een bondswedstrijd hockey die wegens afwezigheid van bevoegde scheidsrechters niet is doorgegaan, wordt als regel opnieuw vastgesteld; hiervan kan echter worden afgeweken, mits dit geen invloed heeft op kampioenschap, promotie of degradatie.
Een bondswedstrijd zaalhockey die wegens afwezigheid van bevoegde scheidsrechters niet is doorgegaan, wordt als regel niet opnieuw vastgesteld, maar hiervan kan worden afgeweken indien de wedstrijd van belang is voor het bepalen van kampioenschap, promotie of degradatie.
4. Aan een vereniging die niet aan de verplichting tot het aanwijzen van bevoegde scheidsrechters voor het leiden van een bondswedstrijd heeft voldaan, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
5. Indien een bondswedstrijd niet is doorgegaan omdat een vereniging niet voor wedstrijdleiding heeft gezorgd, dient die vereniging aan het team van de tegenpartij de gemaakte reiskosten te vergoeden.

2.6. Reiskostenvergoeding voor scheidsrechters

1. Een scheidsrechter die op uitnodiging van de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) een bondswedstrijd hockey of zaalhockey heeft geleid, kan de gemaakte reiskosten aan de hockeybond in rekening brengen volgens de richtlijnen die de commissie arbitrage (CA) jaarlijks zal bekend maken.
2. De declaratie dient te worden ingediend bij de aanwyscommissie scheidsrechters (A/B/B-commissie) die de aanwijzing van de scheidsrechter heeft gedaan.
3. Aan een vereniging aan welke nalatigheid is te wijten, dat een scheidsrechter, die op uitnodiging van de commissie arbitrage (CA) of een districtscommissie arbitrage (DCA) een bondswedstrijd hockey of zaalhockey te leiden, tevergeefs naar het speelterrein dan wel de zaalaccommodatie is gekomen, kan een geldboete worden opgelegd van ten hoogste € 225,00.
4. De onder 3. bedoelde vereniging is verplicht aan de hockeybond de vergeefs gemaakte reiskosten van de betrokken scheidsrechter(s) te vergoeden.

E.3. Protesten

3.1. Mogelijkheid tot indienen van een protest

1. In artikel 36.3 huishoudelijk reglement is vastgelegd dat een vereniging bij de protestcommissie van de hockeybond bezwaar kan indienen tegen een vermeend onjuist toepassen of uitleggen van het spelreglement tijdens een bondswedstrijd en herziening van de onjuiste toepassing of uitlegging kan vorderen.
2. Een protest als bedoeld kan krachtens artikel 36.4 huishoudelijk reglement uitsluitend worden ingediend bij bondswedstrijden hockey van de jaarlijkse competities voor senioren-, dan wel veteranenteams, waarbij de scheidsrechters niet door of namens de commissie arbitrage van de hockeybond of een district zijn aangewezen. Bij bondswedstrijden hockey van jeugdteams, bij wedstrijden waar de scheidsrechters van bondswege zijn aangewezen, bij bekerwedstrijden en bij wedstrijden zaalhockey bestaat dus géén mogelijkheid tot het indienen van een protest tegen een vermeend onjuist uitleggen of toepassen van het spelreglement.

3.2. Door wie kan hoe en waar een protest worden ingediend?

1. Een protest als bedoeld in artikel 36.3. HR dient schriftelijk te worden ingediend door het bestuur van de betrokken vereniging bij de protestcommissie (per adres: het bondsbureau) en te worden verzonden uiterlijk op de eerste werkdag volgende op de dag van de wedstrijd, op welke het protest betrekking heeft.
2. Van het voornemen tot het indienen van een protest dient de aanvoerder van het betrokken team mededeling te doen op het wedstrijdformulier.
3. Gelijktijdig met het verzenden van het protest dient een afschrift daarvan te worden gezonden aan (het secretariaat van de vereniging van) de beide betrokken scheidsrechters en aan het secretariaat van de tegenpartij in de bedoelde wedstrijd.
4. Uiterlijk op de tweede werkdag volgende op de dag van de wedstrijd, op welke een protest betrekking heeft, dient € 45,00 per (afzonderlijk) protest te zijn gestort op de bankrekening van de hockeybond (Rabobank 31.13.06.012 t.n.v. KNHB te Utrecht).

3.3. Welke gegevens dient het protest te omvatten?

1. Het protest dient het feit te vermelden, waartegen geprotesteerd wordt.

2. Wordt tegen verschillende feiten geprotesteerd, dan wordt de protesterende vereniging geacht tegen elk van die feiten een afzonderlijk protest te hebben ingediend.

3.4. Protesten betreffende het speelveld

Indien het protest het speelveld betreft, dient het voornemen om zodanig protest in te dienen vóór de aanvang van de wedstrijd zowel aan de aanvoerder van de tegenpartij als aan de beide scheidsrechters te worden meegedeeld, tenzij het protest het gevolg is van de weersgesteldheid tijdens de wedstrijd, in welk geval het protest terstond aan de genoemde personen moet worden meegedeeld. Over een dergelijk protest brengt de protestcommissie een spelregeltechnisch advies uit aan de betrokken competitieleider, die een beslissing neemt.

3.5. Protesten bij het in geding zijn van een strafbal

1. Als het feit waartegen geprotesteerd wordt, de protestcommissie aanleiding zou kunnen geven tot het alsnog doen nemen of opnieuw nemen van een strafbal, dient het voornemen om zodanig protest in te dienen binnen vijftien minuten na afloop van de wedstrijd te worden meegedeeld aan zowel de beide scheidsrechters als de aanvoerder van de tegenpartij.
2. De betrokken scheidsrechters zijn verplicht de strafbal, waarop de protesterende partij aanspraak meent te kunnen maken, alsnog dadelijk te doen nemen.
3. Die strafbal wordt geacht tijdens de wedstrijd te zijn genomen.
4. Het resultaat van deze strafbal wordt apart op het wedstrijdformulier vermeld, maar niet verwerkt in de op het wedstrijdformulier te vermelden uitslag van de wedstrijd.

3.6. Wijze van behandeling door de protestcommissie

1. De protestcommissie stelt de wijze van behandeling van elk protest zelf vast.
2. Zij kan getuigen horen, schriftelijke inlichtingen vragen en alles doen wat tot een goed oordeel kan leiden.
3. De uitspraak van de protestcommissie over een protest inzake toepassing van de spelregels door een scheidsrechter kan zijn een toewijzing of afwijzing van het protest of een niet ontvankelijk verklaring. Daarnaast vermelde adviezen maken geen deel uit van de uitspraak. De uitspraak van de protestcommissie over een protest inzake het speelveld wordt gegeven in de vorm van een spelregeltechnisch advies aan de betrokken competitieleider.

4. Beroep tegen een uitspraak staat niet open (artikel 25.5 huishoudelijk reglement).

3.7. Bekendmaking van de uitspraak van de protestcommissie

De protestcommissie brengt haar uitspraak schriftelijk ter kennis van de protesterende partij en verstrekt afschrift aan de andere betrokken partij en aan het bondsbureau, waarna de uitspraak wordt gepubliceerd in een officieel orgaan van de hockeybond, dan wel een officieel mededelingenblad.

3.8. Restitutie protestgelden

Indien een protest wordt toegewezen, worden de overgemaakte gelden aan de protesterende partij gerestitueerd.

Deel F

Maatregelen wegens wangedrag rond wedstrijden

F.1. Maatregelen tegen wedstrijddeelnemers

Wegens wangedrag rond wedstrijden kunnen maatregelen worden getroffen op grond van het tuchtreglement van de hockeybond.

1.1 Maatregelen wegens ruw/gevaarlijk spel of wangedrag

Wegens ruw of gevaarlijk spel of wangedrag tijdens een wedstrijd kan een speler of teambegeleider door de scheidsrechter volgens de bepalingen van de spelreglementen en de artikelen A.4. en E.2. van dit bondsreglement worden bestraft met:

- a. een vermaning (geen kaart);
- b. een officiële waarschuwing ('groene kaart');
- c. een tijdelijk uit het veld zenden ('gele kaart');
- d. een uitsluiting voor de resterende duur van de wedstrijd ('rode kaart').

1.2. Vermelding op de wedstrijdformulieren

1. Van elke beslissing tot het tijdelijk dan wel voor de resterende duur uit het veld zenden van een speler of teambegeleider dienen de scheidsrechters mededeling te doen op het wedstrijdformulier (en bij zaalhockey op het teamformulier) met vermelding van de naam van de speler of teambegeleider, de naam van zijn vereniging, de reden van de verwijdering, de aard van de overtreding ('verbaal' of 'fysiek') en de naam van de scheidsrechter die de maatregel trof.
2. In het geval van een **definitieve** verwijdering moeten de scheidsrechters **binnen vier dagen** een aanvullende verklaring naar het bondsbureau sturen.
3. Indien in een bondswedstrijd een speler of teambegeleider tijdelijk of definitief van deelnemen aan de wedstrijd wordt uitgesloten, is de vereniging i.c. de aanvoerder verplicht op het wedstrijdformulier (teamformulier) de NAW-gegevens van de betrokkene te vermelden.
4. De aanvoerder van een team is er bij bondswedstrijden namens zijn vereniging verantwoordelijk voor dat de juiste personalia alsmede volledige adresgegevens én geboortedatum van spelers en begeleiders van zijn team volledig, duidelijk en correct op het wedstrijdformulier worden vermeld. (conform artikel B.9.2.4.)

1.3. Officiële waarschuwing ('groene kaart')

Een officiële waarschuwing aan één of meer spelers of teambegeleiders ('groene kaart') is een door de scheidsrechter genomen maatregel, die niet tot tuchtrechtelijke bestraffing leidt.

1.4. Tijdelijk uit het veld zenden ('gele kaart')

1. Een tijdelijk uit het veld zenden van een speler ('gele kaart') voor een in het spelreglement bepaalde periode (hockey: tenminste vijf minuten; zaalhockey: tenminste twee minuten) is een door de scheidsrechter genomen maatregel, die vatbaar is voor toetsing aan het tuchtrechtlement van de hockeybond.
2. Een tijdelijk van coaching/verzorging vanaf de teambank uitsluiten van een teambegeleider ('gele kaart') voor een in het spelreglement bepaalde periode (tenminste tien minuten) is een door de scheidsrechter genomen maatregel, die vatbaar is voor toetsing aan het tuchtrechtlement van de hockeybond.
3. Elke tijdelijke verwijdering wordt door het bondsbureau per vereniging respectievelijk per speler of teambegeleider geregistreerd. Indien een speler of teambegeleider in een seizoen tweemaal wordt geregistreerd zal de betrokken vereniging daarvan een kennisgeving ontvangen. Twee 'gele kaarten' gelden als twee registraties.
4. Indien een speler of een teambegeleider gedurende één seizoen voor de derde maal tijdelijk is verwijderd (= 3e gele kaart) van het speelveld, is deze speler of teambegeleider automatisch niet speelgerechtigd dan wel heeft hij een verbod tot begeleiden vanaf de teambank voor de eerstvolgende door de hockeybond uitgeschreven wedstrijd. Na de vierde zodanige registratie zal er geen speelverbod worden opgelegd.
5. Indien een speler of een teambegeleider gedurende één seizoen voor de vijfde maal tijdelijk is verwijderd (=5e gele kaart), is deze speler of teambegeleider automatisch niet speelgerechtigd dan wel heeft hij een verbod tot begeleiden vanaf de teambank voor de eerstvolgende twee door de hockeybond uitgeschreven wedstrijden. Voor elke volgende tijdelijke verwijdering (= gele kaart) is hij automatisch niet speelgerechtigd dan wel heeft hij een verbod tot begeleiden vanaf de teambank voor de eerstvolgende twee door de hockeybond uitgeschreven wedstrijden.
6. Ter zake van registraties en straffen opgelegd naar aanleiding van tijdelijke verwijderingen ('gele kaart') is geen verweer of beroep mogelijk.
7. De registraties gelden telkens voor de duur van het lopende seizoen en vervallen na afloop van het seizoen, maar een speelverbod dan

wel verbod tot begeleiding als gevolg van een registratie in de laatste bondswedstrijd van een seizoen gaat mee naar het eerstvolgende seizoen.

1.5. Definitief uit het veld zenden ('rode kaart')

1. Bij een uit het veld zenden van een speler of teambegeleider voor de verdere duur van de wedstrijd ('rode kaart'), is er sprake van een vermeend handelen in strijd met artikel 11 van de statuten van de hockeybond, dat leidt tot aanhangig maken van een strafprocedure tegen de speler bij de tuchtcommissie.
2. De tuchtcommissie is gerechtigd in het kader van een strafprocedure de betrokkene(n), de scheidsrechters en eventuele getuigen tijdens een mondelinge behandeling dan wel telefonisch te horen.
3. De betrokken speler of teambegeleider en de betrokken vereniging alsmede het bondsbestuur hebben het recht tegen een uitspraak van de tuchtcommissie bij een strafprocedure wegens een 'rode kaart' beroep aan te tekenen bij de commissie van beroep van de hockeybond.

1.6. Strafprocedure bij 'rode kaart' wegens verbaal wangedrag

1. Indien er sprake is van een definitieve verwijdering wegens verbaal wangedrag worden de afwikkeling van de strafprocedure en de strafoplegging in beginsel gedelegeerd aan het bondsbureau. De tuchtcommissie kan indien omstandigheden daartoe aanleiding geven formele behandeling van de strafzaak gelasten.
2. Als de afwikkeling is gedelegeerd aan het bondsbureau wordt administratief een voor de aanvang van het seizoen door de tuchtcommissie bepaalde standaardstraf opgelegd, bestaande uit een speelverbod of verbod tot begeleiding vanaf de teambank voor een of meer bondswedstrijden. Het bondsbureau geeft van het opleggen van die standaardstraf direct kennis aan de betrokken speler of teambegeleider en de betrokken vereniging.
3. De betrokken speler of teambegeleider en de betrokken vereniging hebben het recht om een mondelinge behandeling te verzoeken. Een verzoek tot mondelinge behandeling dient uiterlijk op de eerste woensdag na de dag waarop de wedstrijd is gespeeld, op het bondsbureau te zijn ontvangen.
4. Indien door de betrokken speler of teambegeleider dan wel de betrokken vereniging niet tijdig om mondelinge behandeling van een 'rode kaart' wegens verbaal wangedrag is verzocht en de standaardstraf is opgelegd, staat er geen beroep open.

1.7. Strafprocedure bij ‘rode kaart’ wegens fysieke overtreding

1. De behandeling van een strafzaak wegens fysiek wangedrag vindt in principe plaats op de **tweede dinsdag** na de dag waarop de betrokken wedstrijd is gespeeld.
2. Bij een definitieve verwijdering wegens een ‘fysieke’ overtreding is de vereniging van de betrokken speler / teambegeleider verplicht ervoor te zorgen dat tijdig voor de zitting een verklaring van de uit het veld gezonden speler / teambegeleider en een verklaring van de vereniging omtrent het gebeurde door het bondsbureau zijn ontvangen, zodat de tuchtcommissie hiervan kennis kan nemen.

1.8. Tenuitvoerlegging van een straf

1. Voor de tenuitvoerlegging van de speelverboden en de sancties wordt verwezen naar het tuchtreglement van de hockeybond.

F.2. Wangedrag van niet-wedstrijddeelnemers

1. Onverminderd hun verantwoordelijkheid voor hun spelers en aangewezen teambegeleiders zijn verenigingen ook verantwoordelijk voor het gedrag van niet-wedstrijddeelnemers voor, tijdens en na een wedstrijd, waaronder ook personen die als toeschouwer bij wedstrijden van de vereniging en/of andere activiteiten aanwezig zijn (artikel 10.6. en artikel 11.2 van de statuten).
2. Het bondsbestuur kan een vermoeden dat onder verantwoordelijkheid van een vereniging door niet-wedstrijddeelnemers wangedrag is begaan, nader (doen) onderzoeken en in geval van handelen in strijd met artikel 10 van de statuten van de hockeybond tegen het betrokken (verenigings)lid bij de tuchtcommissie een strafprocedure aanhangig maken.
3. Een onderzoek als genoemd in lid 2. kan ook worden ingesteld naar aanleiding van een schriftelijke verklaring van een (verenigings)lid van de hockeybond. In deze schriftelijke verklaring moet het gebeurde met plaats, datum en eventuele aanwezige(n) worden vermeld, alsmede de naam van het betrokken lid, en - als het een verenigingslid betreft - de naam van diens vereniging, en voorts de naam en het adres van degene die de verklaring inzendt.

